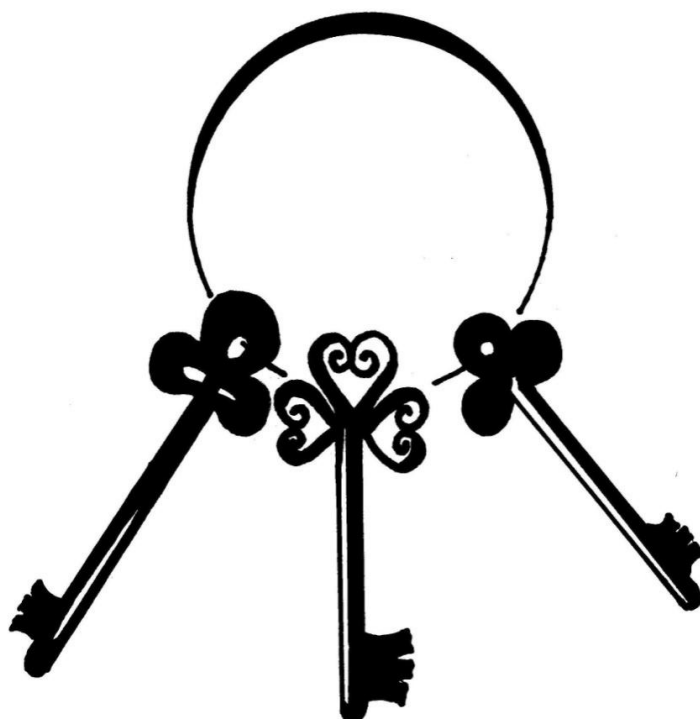

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM - „ Klíč “
pro střední vzdělávání
s úpravami pro žáky se středně těžkým mentálním postižením, případně s lehkým
mentálním postižením v kombinaci s dalším zdravotním postižením
2. verze

Praktická škola dvouletá Litoměřice, Dalimilova 2
(detašované pracoviště)

78-62-C/02

budova Praktické školy dvouleté

ŠVP PrŠ - „ Klíč “

Zpracovaný podle Rámcově vzdělávacího programu pro střední vzdělávání pro obor vzdělávání Praktická škola dvouletá 78-62-C/02 – s úpravami pro žáky se středně těžkým mentálním postižením, případně s lehkým mentálním postižením v kombinaci s dalším zdravotním postižením

Titulní list	5
1.1 Škola	5
1.2 Název ŠVP	5
1.3 Obor vzdělávání	5
1.4 Kód oboru	5
1.5 Platnost dokumentu	5
1 Identifikační údaje	6
1.1 Oficiální název ŠVP	6
2.2 Kód a název oboru vzdělávání	6
2.3 Stupeň poskytovaného vzdělávání	6
2.4 Délka a forma vzdělávání	6
2.5 Předkladatel ŠVP	6
2.6 Adresa školy	6
2.7 Jméno a příjmení ředitele školy	6
2.8 Kontakty	6
2.9 Zřizovatel	6
2.10 Platnost ŠVP	7
2 Charakteristika školy	9
2.1 Úplnost a velikost školy, vybavení školy	9
2.2 Charakteristika oboru vzdělávání	10
2.3 Charakteristika pedagogického sboru	11
2.4 Charakteristika žáků školy	12
2.5 Spolupráce s rodiči a jiný subjekty	12
2.6 Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce	13

3 Charakteristika školního vzdělávacího programu	14
3.1 Zaměření školy	14
3.2 Výchovné a vzdělávací strategie	15
3.3 Výchovné a vzdělávací strategie pro žáky s těžkým MP, souběžným postižením více vadami a autismem	20
3.4 Začlenění průřezových témat	27
4 Učební plán	30
4.1 Tabulace učebního plánu	30
4.2 Poznámky k učebnímu plánu	31
5 Učební osnovy	32
6 Hodnocení žáků a autoevaluace školy	111
6.1 Hodnocení žáka ve škole	111
6.2 Pravidla pro hodnocení žáka	114
6.3 Autoevaluace školy a její autoevaluační činnost	128

1 Titulní list

1.1 Škola ZŠ speciální, ZŠ praktická a Praktická škola Litoměřice, Šaldova 6, příspěvková organizace

1.2 Název ŠVP ŠVP PrŠ - „ Klíč “ Zpracovaný podle Rámcově vzdělávacího programu pro střední vzdělávání pro obor vzdělávání Praktická škola dvouletá 78-62-C/02 – s úpravami pro žáky se středně těžkým mentálním postižením, případně s lehkým mentálním postižením v kombinaci s dalším zdravotním postižením

1.3 Obor vzdělávání Praktická škola dvouletá

1.4 Kód oboru 78-62-C/02

1.5 Platnost dokumentu od: 1. 9. 2013 (2. verze)

1 IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

název ŠVP: Klíč – Zpracovaný podle Rámcově vzdělávacího programu pro střední vzdělávání pro obor vzdělávání Praktická škola dvouletá 78-62-C/02 – s úpravami pro žáky se středně těžkým mentálním postižením, případně s lehkým mentálním postižením v kombinaci s dalším zdravotním postižením

kód a název oboru vzdělávání: 78-62-C/02 Praktická škola dvouletá

stupeň poskytovaného vzdělání: střední vzdělání

délka a forma studia: dvouleté denní

předkladatel: ZŠ speciální, ZŠ praktická a Praktická škola Litoměřice, Šaldova 6, příspěvková organizace

adresa školy: Šaldova 6, 412 01 Litoměřice

adresa detašovaného pracoviště: Dalimilova 2, 412 01 Litoměřice

jméno ředitele: Mgr. Jan Preiss

kontakty: tel., fax: 416 735 073, preiss@seznam.cz
zvl.skola.ltm@iol.cz

kontakty detašovaných pracovišť: Dalimilova 2, tel. 416 531 760

IČO: 627 70 233

IZO: 610 150 502

RED-IZO: 610 150 502

zřizovatel: Ústecký kraj - odbor školství, mládeže a tělovýchovy

adresa: Velká Hradební 3118/48

400 02 Ústí nad Labem

kontakty: tel.: 475 657 111
fax: 475 657 299
e-mail : www.kr-ustecky.cz

koordinátor ŠVP: Mgr. Lenka Šerksová, lenka.serksova@centrum.cz
Mgr. Jana Voráčková, janavor@seznam.cz

platnost dokumentu od: 1. září 2013 – 2. verze (1. září 2012 - 1. verze)

podpis ředitele:

razítko školy

projednáno v pedagogické radě školy: 26. srpna 2013 (21. 6. 2012 – 1. verze)

Školní vzdělávací program „Klíč“

**Základní školy speciální, Základní školy praktické a Praktické školy, Litoměřice, Šaldova 6
příspěvkové organizace**

Byl projednán Školskou radou dne 30. srpna 2013.

členové školské rady :

- **Mgr. Jarmila Heřmánková – předseda**

.....

- **Pavel Kundrát**

.....

- **MUDr. Jan Laryš**

.....

2 CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Umístění školy

Ředitelství škol je blízko historické části města Litoměřice v Šaldově ulici. Nachází se nedaleko centra města. Okolí školy (ZŠ speciální a Praktické školy, Dalimilova 2) není dopravně přetížené, škola je v klidné oblasti. Dostupnost ke škole je optimální (autobusová a železniční doprava, MHD).

2.1 Úplnost a velikost školy – Praktická škola

Škola je plně organizována s výukovým programem upravující vzdělávání žáků s mentálním postižením. Jedná se o menší městskou školu spíše rodinného typu (Dalimilova 2 – sídlo Praktické školy). Maximální kapacita v oboru Praktické školy dvouleté je 30 žáků, tj. v 1. – 2. ročníku.

Škola je součástí komplexu zařízení pro žáky s různým stupněm mentálního postižení. V rámci tohoto komplexu poskytuje své služby i speciálně pedagogické centrum, které sídlí v budově Praktické školy.

Hlavní budovou Praktické školy je budova v ulici Dalimilova 2 (detašované pracoviště). Chod odloučených pracovišť řídí vedoucí učitelka, která je přímo podřízena řediteli škol.

Vybavení školy

Materiální vybavení je dostačující a stále se doplňuje (učební pomůcky, počítačové programy apod.). Pro další studium a práci žáků i pedagogů je k dispozici dobře vybavená školní knihovna a počítačová učebna v Šaldově ulici i počítačová učebna přímo v budově Praktické školy v ulici Dalimilova. Škola byla vybavena i interaktivní tabulí Smart. Literatura, učebnice, učební pomůcky a výukový SW jsou průběžně doplňovány.

V současné době dochází k postupné rekonstrukci hřiště a zahrady (doplnění oddechového koutku – lavičky, houpačky).

Prostorové

Budova Praktické školy sídlí v secesní vile v zahradě s parkovou úpravou. Je zde i sídlo speciálně pedagogického centra, které je součástí našeho zařízení. V budově jsou využity

všechny prostory učebny, dřevo dílna, keramická dílna, cvičná kuchyň, školní družina (určena pouze pro žáky ZŠ speciální), počítačová učebna, malá tělocvična, volejbalové hřiště v zahradě školy. V roce 2013 byla dokončena stavba nové moderní tělocvičny za budovou školy (ul. Šaldova), která byla uvedena do provozu v září 2013, kterou využívá i Praktická škola. Žáci navštěvují i multifunkční hřiště u ZŠ Svojsíkova, účastní se plavání v krytém bazénu v Litoměřicích a bruslení na zimním stadionu v Litoměřicích. Škola má k dispozici pozemek (oddychová činnost) za budovou, kde je stůl na stolní tenis, lavičky, volejbalové hřiště a školní pozemek se skleníkem v zahradě školy.

Hygienické

Pitný režim si žáci zajišťují z vlastních zdrojů, škola umožňuje přípravu nápojů ve třídách pod dohledem vyučujících. Pro odpočinek je k dispozici prostor školní družiny, od jara do podzimu zahrada za budovou školy (pingpongový stůl - zatravněná plocha), popř. volejbalové hřiště.

Škola nedisponuje vlastní školní jídelnou. Stravování žáků zajišťuje Centrální školní jídelna ve Svojsíkově ulici, kde se žáci školy mohou stravovat.

2.2 Charakteristika oboru vzdělávání

Školní vzdělávací program pro obor vzdělání **Praktická škola dvouletá** je určen pro žáky se středně těžkým stupněm mentálního postižení, případně s lehkým mentálním postižením v kombinaci s dalším zdravotním postižením, kteří ukončili povinnou školní docházku v základní škole samostatně zřízené pro žáky se zdravotním postižením, v základní škole speciální a kteří ukončili základní vzdělání v základní škole a z vážných zdravotních důvodů, které jsou v kombinaci s mentálním postižením, se nemohou vzdělávat na jiném typu školy.

Pojetí vzdělávacího programu

Praktická škola dvouletá doplňuje a rozšiřuje žákům teoretické i praktické dovednosti získané v průběhu povinné školní docházky. Za předpokladu respektování individuálních zvláštností a schopností žáků je vzdělávací proces zaměřen na získání základních pracovních dovedností, návyků a pracovních postupů potřebných v každodenním i v budoucím pracovním životě. Poskytuje základy odborného vzdělání a manuálních dovedností v oboru dle zaměření přípravy a vedoucích k profesnímu uplatnění. Získané dovednosti mohou žáci také využít v dalším vzdělávání.

Podmínky přijetí

Žáci jsou přijímáni na základě ukončené povinné školní docházky, řádně vyplněné přihlášky ke vzdělávání – ke studiu ve střední škole a její odevzdání na ředitelství školy do 15. března školního roku. Přijímací zkouška se nekoná.

Způsob ukončování vzdělávání a doklad o dosaženém stupni vzdělání

Vzdělávání se ukončuje závěrečnou zkouškou; dokladem o dosažení stupně vzdělání je vysvědčení o závěrečné zkoušce. Závěrečná zkouška v oborech vzdělání, v nichž se dosahuje stupně střední vzdělání, se skládá z ústní teoretické zkoušky z odborných předmětů a z praktické zkoušky z odborných předmětů. Obsah a organizace závěrečné zkoušky se řídí platnými předpisy. Úspěšným ukončením vzdělávacího programu žák získá střední vzdělání.

Popis uplatnění absolventa v praxi:

Cílem vzdělávání v praktické škole dvouleté je umožnit žákům osvojení vědomostí a dovedností potřebných k výkonu konkrétních činností v různých profesních oblastech i v každodenním životě a získat základy odborného vzdělávání a manuálních dovedností v oboru podle zaměření přípravy. Absolventi praktické školy dvouleté jsou připravováni pro jednoduché pracovní činnosti v oblasti služeb a výroby (např. v sociálních a komunálních službách, ve zdravotnictví, ve výrobních podnicích, v zemědělství), případně pokračování v dalším vzdělávání.

2.3 Charakteristika pedagogického sboru Spec. ZŠ a PrŠ

Pedagogický sbor tvoří ředitel, zástupce ředitele, přibližně čtyřicet tři pedagogických pracovníků včetně výchovného poradce, metodika prevence, vychovatelek dvou oddělení školní družiny a asistentů pedagogů.

Sbor je tvořen převážně ženským kolektivem. Počet pedagogických pracovníků se odvíjí podle celkového počtu tříd a celkového počtu odučených hodin. Z celkového počtu pedagogických pracovníků nesplňují dva pedagogičtí pracovníci kvalifikační předpoklady, tři si kvalifikaci doplňují. Ve výčtu pracovníků je započítán ředitel školy a jeho zástupce. Ředitel školy absolvoval funkční studia – management ve školství. Věková skladba pedagogického

sboru se pohybuje průměrně ve věku 42 let. Stran odbornosti je na našem zařízení kvalifikovaný pedagog pro výuku ten, který ukončil vysokoškolské magisterské studium se speciální pedagogikou. Prioritou školy je vzdělávání a výchova handicapovaných žáků, tudíž je kladen velký důraz na další vzdělávání pedagogických pracovníků. Prioritními oblastmi DVVP je speciální pedagogika, osobnostní a sociální výchova, moderní metody v didaktice předmětů a v neposlední řadě i práce s výpočetní a komunikační technikou. V uplynulých letech 100% pedagogů prošlo úrovní Z ve školení práce na počítači v projektu PI SIPVZ a přibližně 90% pedagogů prošlo úrovní P. Cílem je rutinní práce na počítači, komunikace prostřednictvím elektronické pošty a využívání výpočetní, komunikační a prezentační techniky ve vhodných případech i ve výuce žáků (3 počítačové učebny, Smart tabule, dataprojektory). Vzdálenější detašovaná pracoviště mají počítače k dispozici v učebnách.

2.4 Charakteristika žáků školy

V Praktické škole dvouleté (dále jen PrŠ) jsou vzdělávání žáci se speciálními vzdělávacími potřebami, s úpravami pro žáky se středně těžkým mentálním postižením, případně s lehkým mentálním postižením v kombinaci s dalším zdravotním postižením a navazuje na školní vzdělávací programy ZŠ, ZŠ speciální a ZŠ praktické. Na školu přicházejí žáci z města Litoměřice a z blízkého okolí. Žáci jsou do prvního ročníku zařazováni na základě přijímacího řízení. V kolektivu žáků jsou i žáci ze sociálně znevýhodněných skupin popřípadě žáci s úpravou režimu vzdělávání. Vzhledem k výše jmenovaným specifickým žáků je výuka uzpůsobena potřebám těchto žáků (úprava režimu vzdělávání, individuální vzdělávací plán, přizpůsobení výuky individuálním možnostem a schopnostem apod.)

2.5 Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

Rodiče dostávají informace o výsledcích vzdělávání prostřednictvím žákovských knížek (studijních průkazů), na třídních schůzkách, případně osobně či telefonicky dle přání rodičů (zákonných zástupců nebo opatrovníků). Spolupráce s většinou rodičů je na dobré úrovni. Do spolupráce s rodiči jsou zapojeni všichni pedagogičtí pracovníci školy. Stejně jsou všichni přímo zapojeni do spolupráce s dalšími partnery: Policie ČR, Odbor sociálních věcí – péče o dítě, školské poradenské pracoviště – SPC aj.

V oblasti průřezového tématu Člověk a životní prostředí, vzdělávání a osvěty škola využívá nabídkových programů střediska ekologické výchovy Sever, který sídlí nedaleko naší školy. Škola využívá i služeb Domu dětí a mládeže Rozmarýn – tematické výstavy, přednášky z oblasti patologických jevů. V oblasti profesní přípravy škola spolupracuje s IPS úřadu práce a Agenturou podporovaného zaměstnávání a Diakonií.

2.6 Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce

Škola je zapojena do projektu EU peníze středním školám s cílem vytváření podmínek pro rozvoj znalostí, schopností a dovedností žáků v oblast čtenářské a informační gramotnosti. Škola zařazuje do výuky školní projekty, jako jsou Vánoční a Velikonoční jarmark, kterými žáci prezentují své práce veřejnosti. Dlouhodobě také probíhá projekt Adopce školy Policií ČR, jehož základní myšlenkou je komunikace s dospívajícími jedinci, předcházení sociálně patologickým jevům a motivace k větší zodpovědnosti za své chování a jednání.

3 Charakteristika školního vzdělávacího programu

3.1 Zaměření školy

Náš ŠVP Klíč vychází z obecných vzdělávacích cílů a kompetencí stanovených Rámcově vzdělávacím programem pro střední vzdělávání pro obor vzdělávání Praktická škola dvouletá 78-62-C/02 – s úpravami pro žáky se středně těžkým mentálním postižením, případně s lehkým mentálním postižením v kombinaci s dalším zdravotním postižením (Zákon č.561/2004 Sb., §16 ve znění pozdějších předpisů) a navazuje na školní vzdělávací programy ZŠ, ZŠ speciální a ZŠ praktické. Opírá se dlouholeté zkušenosti pedagogů s prací s žáky se zdravotním postižením a specifik výuky těchto žáků. Je sestaven tak, aby odpovídal individuálním možnostem a schopnostem žáků i jejich specifickým potřebám. V rámci tohoto programu je možná úprava režimu vzdělávání i vypracování individuálního vzdělávacího plánu.

Koncepce ŠVP Klíč vznikla na základě analýzy vlastních možností a schopností učitelského sboru, materiálních i prostorových podmínek školy a specifických požadavků na vzdělávání žáků se zdravotním postižením s ohledem na jejich individuální možnosti a schopnosti i možné budoucí uplatnění na trhu práce.

Název „Klíč“ i jeho grafická podoba spojení tří klíčů není nahodilá. Spojené klíče značí propojenost a provázanost vzdělávání žáků s různým stupněm mentálního postižení i vzájemnou spolupráci jednotlivých subjektů podílejících se na jejich výchově i vzdělávání (ZŠ speciální, ZŠ praktická a Praktická škola). Každý klíč dává možnost otevřít dveře poznání a pomoci. Pro žáky s postižením toto otevření dveří znamená začlenění se do společnosti jako plnohodnotní občané.

- chceme učit žáky takové znalosti a dovednosti, které budou dobře uplatnitelné v životě, tzn. méně encyklopedických poznatků a více se zaměřit na činnostní učení se zaměřením na praxi;
- zavádět do výuky efektivní metody výuky, jako je skupinové (kooperativní) a projektové vyučování, kterými vedeme žáky k týmové práci, k vzájemné pomoci, sounáležitosti, vzájemné toleranci a rasové snášenlivosti

- rozvíjet komunikační dovednosti žáků v mateřském a v případě zájmu a možností žáků i v cizím jazyce, v sociálních vztazích i v informačních a komunikačních technologiích
- chceme volit takové formy výuky, aby každý žák mohl zažívat pocity úspěchu a uspokojení
- chceme preferovat výuku odborných činností tak, aby pracovní dovednosti a návyky mohli žáci využít při sebeobsluze, při volbě svého budoucího povolání
- vést žáky k využívání komunikačních a informačních technologií, podporovat zavádění a využívání výpočetní techniky do všech předmětů, podporovat výuku na počítačích a její používání
- preferovat sportovní výchovu, vést žáky ke zdravému životnímu stylu
- vést žáky k dodržování stanovených pravidel, zejména pravidel školního řádu
- chceme stejnou péči věnovat všem žákům
- chceme klást důraz na všeobecné a rovné vzdělání pro všechny, neboť pro úspěšný rozvoj jedince má velký význam život v populačně přirozené skupině (ve skupině jsou zastoupeni žáci s různými vlohami, nadáním a vlastnostmi)
- chceme rozvíjet i jiné druhy nadání, jako je hudební, pohybové, manuální, estetické apod.

Z metod práce chceme u těchto žáků preferovat samostatnou práci, skupinovou práci, projektové vyučování apod. Chceme dále rozvíjet silné stránky školy a maximálně eliminovat a napravovat to, co považujeme za nedostatky.

3.2 Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací strategie ŠVP Klíč vycházejí z obecných cílů RVP PRŠ 2 upravující vzdělávání žáků se středně těžkým, těžkým mentálním postižením, případně

lehkým mentálním postižením v kombinaci s dalším zdravotním postižením, které jim znemožňuje vzdělávání na jiném typu střední školy.

Cíle středního vzdělávání

Výchovné a vzdělávací strategie vycházejí z obecných cílů a kompetencí stanovených RVP pro střední vzdělávání pro obor PrŠ dvouletá upravující vzdělávání žáků se středně těžkým mentálním postižením, případně s lehkým mentálním postižením v kombinaci s dalším zdravotním postižením (Zákon č.561/2004 Sb., §16 ve znění pozdějších předpisů) a navazuje na cíle školních vzdělávacích programů ZŠ, ZŠ speciální a ZŠ praktické Klíč.

Cíle středního vzdělávání

Cíle středního vzdělávání vyjadřují požadavky na vzdělanostní a osobnostní rozvoj žáků a záměr školy. Jejich naplnění závisí na míře využívání podpůrných opatření žáků se zdravotním postižením, především s mentálním postižením, jejich schopnostech, možnostech, míře a stupni postižení. Cílem školy je naučit žáky znalostem, které budou v reálném životě využívat a dále rozvíjet a poskytnout jim základy pro tzv. celoživotní vzdělávání. Dosažení uvedených cílů znamená posílení předpokladů integrace žáků do společnosti.

Škola ve svém ŠVP upraví vzdělávání podle individuálních předpokladů a potřeb vzdělávaných žáků.

V praktické škole dvouleté se usiluje o naplnění těchto cílů:

- *Rozšiřovat a prohlubovat u žáků poznatky získané v základním vzdělávání*

Dostatek informačních zdrojů a učebních impulzů (nabídek) – knihovna, internet, exkurze, tematické vycházky, výstavy, divadla, kina atd. - propojení informací se skutečným životem.

Vedení žáků k co největší samostatnosti dle individuálních schopností jednotlivých žáků.

Vedení k tvořivosti, zodpovědnosti.

Komunikační dovednosti, spolupráce, práce v týmu s pedagogickou podporou.

Prezentace vlastních výsledků.

Práce v motivujícím prostředí.

Práce s učivem přiměřeným věku, individuálním schopnostem a možnostem žáků.

Hodnocení za to, co žák zvládá, ne za to, co neumí!
Rovnoprávná výuka bez rozdílu, v dobrém školním i třídním klimatu bez ponižování žáků.

Zařazování metod, které podporují zvědavost, s důrazem na názornost.

Vhodnou motivací podporovat dobré výsledky.

Vlastním osobním příkladem motivovat žáky k učení.

- ***Upevňovat a dále rozvíjet klíčové kompetence žáků, zkvalitnit jejich vědomosti, dovednosti a formovat jejich postoje***

Teoretické poznatky aplikovat v odborných předmětech a praktických činnostech.

Na základě samostatného řešení dílčích úkolů upevňovat a prohlubovat získané vědomosti, dovednosti a návyky.

Přizpůsobit výuku individuálním možnostem a schopnostem žáků za využití speciálně pedagogických metod a postupů.

Vlastním osobním příkladem, navozováním a řešením modelových situací formovat postoje žáků.

Ve spolupráci s rodinou žáka a jednotným pedagogickým působením se snažit dosáhnout maximální samostatnosti a soběstačnosti v běžném životě.

- ***Podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a samostatnému řešení problémů***

Poznatky nejsou žákům předkládány jen v hotové podobě.

Uplatňování mezipředmětových vztahů.

Objevování vzájemných vztahů – příčin přírodních, společenských a dalších jevů a dějů.

Využívat aktivizujících metod při vyučování především názornou formou.

Výuku zaměřovat na praktické využití.

Uplatňování základních myšlenkových operací – srovnávání, třídění, analýza, syntéza, zobecňování.

Snaha o prohlubování schopnosti logického uvažování.

- ***Vést žáky k využívání komunikativních dovedností (případně alternativních způsobů komunikace), používat účinnou a otevřenou komunikaci***

Umožnit komunikaci různými formami (ústně, písemně, výtvarnými prostředky, prostřednictvím technického vybavení, alternativní komunikace apod.).

Dodržování etiky komunikace (věcnost, naslouchání, prostor pro různé názory, respektování názorů druhých, vzájemná slovní i mimoslovní komunikace).

Prohlubování a upevňování vzájemné spolupráce a společného prožívání.

Umožnit sebepoznávání a poznávání druhých.

➤ ***Vést žáky k vytrvalému a pečlivému přístupu k týmové i samostatné práci***

Práce v týmu.

Jasná pravidla pro soužití ve škole – práva, povinnosti.

Přátelská atmosféra.

Vedení ke kooperaci a spolupráci ve výuce.

Vedení k osobní zodpovědnosti za výsledky samostatné i společné práce.

Spolupráce s rodiči a dalšími partnery a odborníky.

➤ ***Formovat u žáků odpovědný postoj k plnění svých povinností a respektování stanovených pravidel***

Učí se samostatně rozhodovat a nést důsledky za svá rozhodnutí v rámci svých individuálních možností a schopností.

Snaha o dodržování zásad společenského chování, jednání a vystupování.

Vhodnou formou prosazovat své potřeby a plnit své povinnosti.

Učí se vhodnou formou argumentovat a obhajovat vlastní názor.

➤ ***Rozvíjet vnímavost, vztahy k lidem, prostředí, přírodě a směřovat je k jednání v souladu se strategií udržitelného rozvoje***

Rozvíjet citovou otevřenost vůči podnětům z prostředí, ve kterém žijí.

Snaha o orientaci ve vlastním citovém životě, ve vztazích, v důležitých vývojových obdobích.

S pomocí dospělých řešit své citové vztahy.

Vést k otevřenému a kultivovanému projevování svých citů, ovládnutí psychických výkyvů vzhledem k individuálním zvláštnostem jednotlivců.

Vést k ohleduplnému a citlivému vztahu k lidem, k přírodě a ke kulturním a etickým hodnotám.

Učí se zodpovědně nakládat s materiály, vodou, energiemi, odpady a jinými látkami s ohledem na životním prostředí, jejich význam pro život na Zemi.

Otevřenost vůči spolužákům.

Rozvíjení kritických postojů k negativním projevům ve škole, v rodině i společnosti.

Rozvíjení schopnosti empatie, tolerance a úcty k druhým, k seniorům a k osobám s handicapem.

➤ ***Rozvíjet tělesné, duševní a specifické schopnosti a dovednosti žáků***

Vhodné prostředí – účelnost, funkčnost, estetičnost, bezpečí – spoluúčast na jeho úpravě.

Organizace denního režimu ve prospěch individuálních potřeb žáků (časová, obsahová atd.)

Podporovat zdravý stravovací a pitný režim, zásady správné životosprávy.

Kompenzační, hygienické popřípadě relaxační přestávky v učení, pohybové aktivity.

Škola bez kouření a drog.

Prevence šikany a násilí.

Vztahy ve škole – úcta, sounáležitost, uznání, tolerance.

Respektování individuálních rozdílů, motivující hodnocení.

➤ ***Vést žáky k osvojování poznatků a pracovních postupů, připravovat je k vykonávání pracovních činností, pro které byli připravováni pro uplatnění se na trhu práce***

Vedení k reálnému sebehodnocení žáků.

Informační a poradenské organizace v oblasti profesního uplatnění žáků.

Osvojení pracovních postupů, dovedností a návyků dle svých individuálních schopností.

Motivování k využívání osvojených pracovních postupů, dovedností a návyků v běžném životě.

Motivování a podpora žáků k dalšímu sebevzdělávání a rozvíjení individuálních pracovních dovedností využitelných na trhu práce.

3.3 Výchovné a vzdělávací strategie pro žáky s těžkým MP, souběžným postižením více vadami a autismem

Výchovné a vzdělávací strategie ŠVP Klíč vycházejí z obecných cílů RVP SV upravující vzdělávání žáků se středně těžkým, těžkým, hlubokým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami a autismem.

Cíle základního vzdělávání

Výchovné a vzdělávací strategie vycházejí z obecných cílů RVP PrŠ 2 upravující vzdělávání žáků s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami a autismem.

➤ *Rozšiřovat a prohlubovat u žáků poznatky získané v základním vzdělávání*

Dostatek informačních zdrojů a učebních impulzů (nabídek) – knihovna, internet, exkurze, tematické vycházky, výstavy, divadla, kina atd. - propojení informací se skutečným životem.

Vedení žáků k co největší samostatnosti dle individuálních schopností jednotlivých žáků.

Vedení k tvořivosti, zodpovědnosti.

Komunikační dovednosti, spolupráce, práce v týmu s pedagogickou podporou.

Prezentace vlastních výsledků.

Práce v motivujícím prostředí.

Práce s učivem přiměřeným věku, individuálním schopnostem a možnostem žáků.

Hodnocení za to, co žák zvládá, ne za to, co neumí!

Rovnoprávná výuka bez rozdílu, v dobrém školním i třídním klimatu bez ponižování žáků.

Zařazování metod, které podporují zvědavost, s důrazem na názornost.

Vhodnou motivací podporovat dobré výsledky.

Vlastním osobním příkladem motivovat žáky k učení.

➤ *Upevňovat a dále rozvíjet klíčové kompetence žáků, zkvalitnit jejich vědomosti, dovednosti a formovat jejich postoje*

Teoretické poznatky aplikovat v odborných a praktických činnostech.

Upevňovat a prohlubovat získané vědomosti, dovednosti a návyky.

Přizpůsobit výuku individuálním možnostem a schopnostem žáků za využití speciálně pedagogických metod a postupů.

Vlastním osobním příkladem, navozováním a řešením modelových situací formovat postoje žáků.

Ve spolupráci s rodinou žáka a jednotným pedagogickým působením se snažit dosáhnout maximální soběstačnosti a samostatnosti v běžném životě.

➤ ***Podněcovat žáky k tvořivému myšlení a k řešení problémů***

Poznatky nejsou žákům předkládány jen v hotové podobě.

Uplatňování mezipředmětových vztahů.

Využívat aktivizujících metod při vyučování názornou formou.

Výuku zaměřovat na praktické využití.

Uplatňování základních myšlenkových operací – srovnávání, třídění, analýza, syntéza, zobecňování.

➤ ***Vést žáky k využívání komunikativních dovedností (případně alternativních způsobů komunikace), používat účinnou a otevřenou komunikaci***

Umožnit komunikaci různými formami (ústně, písemně, výtvarnými prostředky, prostřednictvím technického vybavení, alternativní komunikace apod.).

Dodržování etiky komunikace (naslouchání, respektování názorů druhých, vzájemná slovní i mimoslovní komunikace).

Vzájemná pomoc, spolupráce a tolerance.

Umožnit sebepoznávání a poznávání druhých.

➤ ***Vést žáky k vytrvalému a pečlivému přístupu k týmové i samostatné práci***

Práce v týmu.

Jasná pravidla pro soužití ve škole – práva, povinnosti.

Přátelská atmosféra.

Vedení ke kooperaci a spolupráci ve výuce.

Spolupráce s rodiči a dalšími partnery a odborníky.

➤ ***Formovat u žáků odpovědný postoj k plnění svých povinností a respektování stanovených pravidel***

Učí se samostatně rozhodovat a nést důsledky za svá rozhodnutí v rámci svých individuálních možností a schopností.

Snaha o dodržování zásad společenského chování.

Vhodnou formou prosazovat své potřeby a plnit své povinnosti.

➤ ***Rozvíjet vnímavost, vztahy k lidem, prostředí, přírodě***

Rozvíjet citovou otevřenost vůči podnětům z prostředí, ve kterém žijí.

Snaha o orientaci ve vztazích.

S pomocí dospělých řešit své citové vztahy.

Vést k sebeovládání.

Vést k ohleduplnému a citlivému vztahu k lidem, k přírodě a ke kulturním hodnotám.

Učí se zodpovědně nakládat s materiály, vodou, energiemi, odpady a jinými látkami s ohledem na životní prostředí.

Rozvíjení schopnosti empatie, tolerance a úcty k druhým, k seniorům a k osobám s handicapem.

➤ ***Rozvíjet tělesné, duševní a specifické schopnosti a dovednosti žáků***

Vhodné prostředí – účelnost, funkčnost, estetičnost, bezpečí – spoluúčast na jeho úpravě.

Organizace denního režimu ve prospěch individuálních potřeb žáků (časová, obsahová atd.).

Podporovat zdravý stravovací a pitný režim, zásady správné životosprávy.

Kompenzační, hygienické popřípadě relaxační přestávky v učení, pohybové aktivity.

Škola bez kouření a drog.

Prevence šikany a násilí.

Vztahy ve škole – úcta, sounáležitost, uznání, tolerance.

Respektování individuálních rozdílů, motivující hodnocení.

➤ ***Vést žáky k osvojování poznatků, postupů a pracovních činností***

Vedení k reálnému sebehodnocení žáků.

Informační a poradenské organizace v oblasti profesního uplatnění žáků.

Osvojení pracovních postupů, dovedností a návyků dle svých individuálních schopností.

Motivování k využívání osvojených pracovních postupů, dovedností a návyků v běžném životě.

Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Vzdělávání žáků zrakově postižených bude probíhat ve třídách praktické školy. Žáci se budou vzdělávat podle individuálních vzdělávacích plánů zpracovaných podle učebního plánu. V odůvodněných případech může být žák vzděláván za pomoci druhého pedagoga nebo asistenta pedagoga, který bude pomáhat žákovi (jednomu či více) při přizpůsobení se školnímu prostředí, učitelům při komunikaci s tímto žákem, při komunikaci s ostatními žáky.

V rámci disponibilní dotace budou realizovány podle individuálních potřeb jednotlivých žáků předměty speciální péče – zejména:

- *prostorová orientace a samostatný pohyb zrakově a sluchově postižených*
- *zraková a sluchová stimulace*
- *práce s optickými pomůckami*
- *logopedická péče*
- *zdravotní tělesná výchova*

Na základě doporučení SPC a dalších odborných lékařů je možné vzdělávat žáka v určitém předmětu dle jeho možností a schopností. V odůvodněných případech se mohou vzdělávat s upraveným režimem vzdělávání, zvolit odlišnou délku vyučovací hodiny nebo obsah vzdělávání rozložit do více ročníků.

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (tělesné postižení)

Vzdělávání žáků tělesně postižených bude probíhat v kmenových třídách praktické školy. Ve spolupráci a na doporučení SPC se žáci budou vzdělávat podle individuálních

vzdělávacích plánů zpracovaných podle učebního plánu dle svých možností a schopností. V odůvodněných případech může být přítomen asistenta pedagoga, který bude pomáhat žákovi (jednomu či více) při teoretické i praktické výuce, učitelům při komunikaci s tímto žákem, při komunikaci s ostatními žáky apod.

Na základě doporučení SPC a dalších odborných lékařů je možné vzdělávat žáka v určitém předmětu dle jeho možností a schopností. V odůvodněných případech se mohou vzdělávat s upraveným režimem vzdělávání, zvolit odlišnou délku vyučovací hodiny nebo obsah vzdělávání rozložit do více ročníků.

Vzdělávání žáků s autismem

Vzdělávání těchto žáků bude probíhat ve třídách praktické školy. Ve spolupráci a na doporučení SPC se budou žáci vzdělávat podle zpracovaného individuálního vzdělávacího plánu. Učitel připraví žáky na přítomnost spolužáka s postižením, stanoví pravidla chování a způsob komunikace s ním.

Na základě posouzení SPC o závažnosti postižení bude požadována přítomnost asistenta pedagoga, který bude pomáhat žákovi (jednomu či více) při přizpůsobení se školnímu prostředí, učitelům při komunikaci s tímto žákem, při komunikaci s ostatními žáky, a také při komunikaci školy s rodiči žáka s postižením. Na základě doporučení SPC a dalších odborných lékařů je možné vzdělávat žáka v určitém předmětu dle jeho možností a schopností. V odůvodněných případech se mohou žáci vzdělávat s upraveným režimem vzdělávání, zvolit odlišnou délku vyučovací hodiny nebo obsah vzdělávání rozložit do více ročníků.

Vzdělávání žáků s poruchami chování a s poruchami osobnosti

Jedná se o žáky hyperaktivní, popřípadě s edukační problémy, kteří nerespektují některé normy společenského chování, jsou nepřizpůsobiví, impulsivní, s poruchami osobnosti a snadno unavitelní. Vzdělávání těchto žáků bude probíhat ve třídách praktické školy.

Ve spolupráci a na doporučení SPC, dětské psychiatrie apod. se budou žáci vzdělávat podle zpracovaného individuálního vzdělávacího plánu. V odůvodněných případech se mohou vzdělávat s upraveným režimem vzdělávání. V procesu vytváření klíčových kompetencí bude nutné klást zvýšený důraz na samostatné rozhodování, kritické myšlení, jednání bez podléhání

manipulacím a výchovu k práci a ke spolupráci. Učitel s žáky stanoví přesná pravidla chování a způsob komunikace s ním. Zavést systém pochval a trestů.

Vzdělávání žáků s více vadami

Vzdělávání žáků s více vadami bude probíhat ve třídách praktické školy dvouleté. Ve spolupráci a na doporučení SPC se žáci se budou vzdělávat podle zpracovaného učebního plánu na základě individuálních vzdělávacích plánů dle možností a schopností žáka. V odůvodněných případech může být žák vzděláván za pomoci druhého pedagoga nebo asistenta pedagoga, který bude žákovi (jednomu či více) pomáhat.

Na základě doporučení SPC a dalších odborných lékařů je možné vzdělávat žáka v určitém předmětu dle jeho možností a schopností. V odůvodněných případech se mohou vzdělávat s upraveným režimem vzdělávání, zvolit odlišnou délku vyučovací hodiny nebo obsah vzdělávání rozložit do více ročníků.

Klíčové kompetence

Klíčové kompetence mají žákům pomáhat při zapojení se do běžného života. Úroveň klíčových kompetencí získaných na základním vzdělávání je dále rozvíjena v praktické škole a tvoří základ pro další celoživotní učení a orientaci v každodenním praktickém životě. Rozvíjení klíčových kompetencí je vázáno na individuální možnosti a schopnosti žáka. U žáků s těžkým mentálním postižením, souběžným postižením více vadami a autismem je dosahování těchto kompetencí podmiňováno dopomocí a asistencí druhé osoby.

KOMPETENCE K UČENÍ – umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení

Během výuky klademe důraz na praktické čtení (s porozuměním, práci s textem, vyhledávání informací), které umožní žákům lépe se orientovat ve svém okolí a stali se tak v co největší míře samostatnými a soběstačnými lidmi. Žáky vedeme k sebehodnocení. Individuálním přístupem k žákům, maximalizujeme jejich šanci prožít úspěch.

Žákům umožňujeme ve vhodných případech realizovat vlastní nápady, je podněcována jejich tvořivost. Žáci se zúčastňují různých soutěží. Učíme se vytvářet takové situace, v nichž má žák radost z učení pro samotné učení a pro jeho další přínos.

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ – podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů

Výuka je vedena tak, aby se žáci snažili hledat různá řešení problému, svoje řešení si dokázali obhájit. Ve většině oblastí vzdělávání používáme úlohy zaměřené na praxi s použitím výpočetní techniky.

Při výuce motivujeme žáky v co největší míře problémovými úlohami z praktického života. Žáci si postupně zdokonalují kompetenci práce s informacemi ze všech možných zdrojů, ústních, tištěných mediálních a počítačových, včetně internetu, aby je uměli vyhledávat, třídit a vhodným způsobem využívat. Žáci jsou vedeni úměrně ke svým možnostem a schopnostem k používání internetu. V projektových dnech používáme miniprojekty. Podle svých schopností a dovedností se žáci zapojují do soutěží. Žáci připravují různé aktivity pro mladší spolužáky (soutěže, besídky). S ohledem na jejich individuální možnosti a schopnosti vedeme žáky k aktivnímu podílu na všech fázích činnosti, na plánování, přípravě, realizaci i hodnocení.

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ – vést žáky k všestranné a účinné komunikaci

Vedeme žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu. Učíme žáky rozvíjet své komunikační dovednosti a v rámci svých možností obhajovat a argumentovat vhodnou formou svůj vlastní názor a zároveň poslouchat názor jiných. Začleňujeme metody kooperativního učení a jejich prostřednictvím vedeme děti ke spolupráci při vyučování. Podporujeme komunikaci s jinými školami.

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ - rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní a druhých

Během vzdělávání mimo jiné používáme skupinovou práci žáků, vzájemnou pomoc při učení. Sociální kompetence vyvozujeme na praktických cvičeních a úkolech. Usilujeme, aby žáci prokázali schopnost střídat role ve skupině. Žáky vedeme k respektování společně dohodnutých pravidel chování, na jejichž formulaci se sami podílejí. Učíme je zároveň k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky a dospělými. Chceme žáky naučit základům kooperace a týmové práce.

KOMPETENCE OBČANSKÉ - připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti

Ve třídních kolektivech žáci společně stanovují pravidla chování. Školní řád navazuje na pravidla chování vytvořená ve třídách.

Je kladen důraz na zodpovědné chování k životnímu prostředí, ekologicky myslící jedinec. Žáky vedeme k třídění odpadů. V rámci školy organizujeme sběr papíru a PET lahví. V rámci odborných předmětů vedeme žáky hospodárnému využívání energií, surovin i potravin. Se žáky tvoříme projekty a navštěvujeme akce, kde se prakticky seznamují s kulturou jiných národů (projekt EU, apod.)

KOMPETENCE PRACOVNÍ - pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti v běžném životě.

Žáky motivujeme k aktivnímu zapojení do praktických činností. Vedeme je k objektivnímu sebehodnocení. Pracovní aktivity zaměřujeme na dovednosti, které mohou využít v běžném životě. Výuku doplňujeme o praktické exkurze např. Chráněné dílny, Agentura podporovaného zaměstnávání apod.

KOMPETENCE ODBORNÉ – rozvíjet dovednosti, které povedou k co největší samostatnosti a začlenění žáků do běžného života a budou využitelné na trhu práce.

Nabízíme žákům rozličné manuální aktivity. Těmito aktivitami se snažíme podchytit a dále rozvíjet jejich schopnosti a zájmy použitelné nejen v osobním ale i profesním životě. Výuku zaměřujeme i na činnosti týkající se prací v domácnosti, které povedou k vlastnímu osamostatnění.

3.4 Začlenění průřezových témat

Průřezová témata reprezentují ve vzdělávacím programu okruhy aktuálních problémů současného světa a stávají se významnou a nedílnou součástí středního vzdělávání. Vytvářejí příležitosti pro individuální uplatnění žáků i pro jejich vzájemnou spolupráci. Pomáhají rozvíjet osobnost žáka především v oblasti postojů a hodnot.

Tematické okruhy průřezových témat procházejí napříč vzdělávacími oblastmi a umožňují propojení vzdělávacích oborů. Abychom této možnosti využili co možná nejlépe, integrujeme průřezová témata do vyučovacích předmětů a doplňujeme je i realizací projektů, ve kterých musí žáci používat znalosti a dovednosti z různých vzdělávacích oborů.

Začlenění jednotlivých tematických okruhů průřezových témat je vždy součástí charakteristiky vzdělávací oblasti a jednotlivá témata jsou uvedena v tabulkách vyučovacích předmětů. Pro lepší orientaci uvádíme způsob začlenění průřezových témat do jednotlivých ročníků v následujících tabulkách.

Osobnostní a sociální výchova - OSV

	1. ročník	2. ročník
<i>Osobnostní rozvoj</i>		
Rozvoj schopností poznávání	x	x
Sebepoznání a sebepojetí	x	x
Seberegulace a sebeorganizace	x	x
Psychohygiena	x	x
<i>Sociální rozvoj</i>		
Poznávací schopnosti	x	x
Mezilidské vztahy	x	x
Komunikace	x	x
Spolupráce	x	x
<i>Morální rozvoj</i>		
Řešení problémů	x	x

x - průřezové téma OSV je naplňována ve všech předmětech obou ročníků

Výchova demokratického občana - VDO

	1. ročník	2. ročník
Občanská společnost, stát a škola		
Občanská společnost a škola	Školní klima, ZSV	Školní klima, ZSV
Občan, občanská společnost a stát	ZSV	ZSV
Lidské vztahy		
Kulturní rozdíly	RV, ZSV, VV, HV	RV, ZSV, VV, HV
Lidské vztahy	x	x
Etnický původ	ZSV	ZSV

x – průřezové téma VDO – Lidské vztahy jsou naplňovány ve všech předmětech obou ročníků

Člověk a životní prostředí - ČŽP

	1. ročník	2. ročník
Ekosystémy	ZPV	ZPV
Základní podmínky života	ZPV	ZPV
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	ZPV, VPP, PSŽ	ZPV, VPP, PSŽ
Vztah člověka k prostředí	ZPV, VZ	ZPV, VZ

Mediální výchova - MV

	1. ročník	2. ročník
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	I, ČJ	I, ČJ
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	I, ČJ	I, ČJ
Fungování a vliv médií ve společnosti	I, ČJ, ZSV	I, ČJ, ZSV
Tvorba mediálního sdělení	I, ČJ, PSŽ, VPP	I, ČJ, PSŽ, VPP

Výchova k práci a zaměstnanosti - VPZ

	1. ročník	2. ročník
Svět práce	RV, VPP, PSŽ, RP	RV, VPP, PSŽ, RP
Sebereprezentace	ČJ, I, ZSV, RV, VPP	ČJ, I, ZSV, RV, VPP

Pracovně právní legislativa	PSŽ, ZSV	PSŽ, ZSV
-----------------------------	----------	----------

4 Učební plán

4.1 Tabulace učebního plánu pro žáky Praktické školy dvouleté

UČEBNÍ PLÁN

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory	1. ročník	2. ročník	Celkem
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	2 + 1*	2 + 1*	4
	Anglický jazyk	1	1	2
Matematika a její aplikace	Matematika	2	2	4
Informační a komunikační technologie	Informatika	1+1*	1+1*	2
Člověk a společnost	Základy společenských věd	1	1	2
Člověk a příroda	Základy přírodních věd	1	1	2
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	2
	Výtvarná výchova	1+1*	1+1*	2
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví	1	1	2
	Tělesná výchova	2	2	4
Odborné činnosti	Rodinná výchova	3	3	6
	Výživa a příprava pokrmů	4	4	8
	Ruční práce (Odborné obory podle zaměření školy)	3+1*	3+1*	6
	Příprava na samostatný život (Odborné obory podle zaměření školy)	3+2*	3+2*	6
Disponibilní časová dotace *		6	6	12
Celkem		32	32	64

* vzdělávací obor je posílen z disponibilní časové dotace

4.2 Poznámky k učebnímu plánu

Tabulace učebního plánu vychází z RVP pro Praktickou školu dvouletou. Všechny vzdělávací obory jsou povinné. Disponibilní časové dotace jsou v obou ročnících využity k navýšení vzdělávacích oblastí Jazyk a jazyková komunikace, Informační a komunikační technologie, Umění a kultura a Odborné činnosti.

Odborné obory podle zaměření školy se nazývají Ruční práce a Příprava na samostatný život.

Vybraná průřezová témata se realizují v rámci jednotlivých předmětů (viz tabulka Charakteristika ŠVP).

Výuka je realizována převážně formou klasických vyučovacích hodin, některá témata jsou realizována formou projektů nebo exkurzí.

Seznam zkratk

Název předmětu:	Zkratka:
Český jazyk a literatura	ČJ
Anglický jazyk	AJ
Matematika	M
Informatika	I
Základy společenských věd	ZSV
Základy přírodních věd	ZPV
Hudební výchova	HV
Výtvarná výchova	VV
Výchova ke zdraví	VZ
Tělesná výchova (Zdravotní tělesná výchova)	TV
Rodinná výchova	RV
Výživa a příprava pokrmů	VPP
Ruční práce	RP
Příprava na samostatný život	PSŽ
Průřezová témata:	Zkratka:
Osobnostní a sociální výchova	OSV
Výchova demokratického občana	VDO
Člověk a životní prostředí	ČŽP
Mediální výchova	MV
Výchova k práci a zaměstnanosti	VPZ

5 Učební osnovy

**Učební osnovy pro žáky pro žáky Praktické školy dvouleté
78-62-C/02**

UČEBNÍ OSNOVY pro 1. a 2. ročník

1. **Vzdělávací oblast:** *Jazyk a jazyková komunikace*

2. **Vzdělávací obor:** Český jazyk a literatura

3. **Vyučovací předmět:** **ČESKÝ JAZYK**

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Předmět Český jazyk zaujímá ve výchovně vzdělávacím procesu stěžejní místo. Vyučuje se jako samostatný předmět a svým obsahem učiva se prolíná i do ostatních předmětů.

Rozvíjí u žáků komunikativní funkci jazyka především osvojením a správným používáním ústní i písemné podoby spisovného jazyka a rozvíjení čtenářské gramotnosti. Zahrnuje učivo zaměřené na rozvoj smyslového a citového vnímání, vyjadřovacích schopností, čtení s porozuměním, práce s literárním textem a psaní.

Ve vzdělávacím oboru **Český jazyk a literatura** jsou zastoupeny tři specifické složky: **jazyková výchova, komunikační a slohová výchova a literární výchova**. Ve výuce se vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná.

Vzdělávací obsah je koncipován tak, aby byla respektována snížená úroveň rozumových schopností žáků a svými konkrétními cíli byly podporovány především poznávací a komunikační schopnosti a zájmy žáků.

Organizace: Žáci pracují během vyučovací hodiny v kmenové třídě, počítačové učebně. Využívají k učení různé formy práce. Během hodiny učitel a žáci používají všechny dostupné vyučovací pomůcky, výukové programy v PC učebně, zde dodržovat bezpečnost a hygienu při práci.

Vyučuje se 2 hodiny týdně v každém z ročníků.

Předmět bude posílen o 1 hodinu z disponibilní časové dotace.

Organizační formy i časové dotace mohou být upraveny podle zdravotního stavu, individuálních možností a schopností žáka v souvislosti s úpravou režimu vzdělávání.

Předmětem Český jazyk prolínají **průřezová témata:** Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Mediální výchova a Výchova k práci a zaměstnanosti.

Osobnostní a sociální výchova – rozvoj základních dovedností pro vzájemnou spolupráci, utváření vzájemných vztahů ve třídě (respekt, podpora, pomoc). Vede k toleranci různých typů lidí, názorů a přístupů k řešení problémů.

Výchova demokratického občana – prohlubuje schopnost naslouchání druhým, zaujímání vlastního stanoviska, formování charakterových vlastností. Vede k respektování kulturních, etnických a jiných odlišností.

Mediální výchova – učí rozlišovat a využívat informace získané z různých druhů mediálních sdělení, jejich rozlišování. Přispívá k získání schopností zapojit se do mediální komunikace. Vede k využívání medií jako zdroje informací, zábavy.

Výchova k práci a zaměstnanosti – přispívá k uvědomění si důležitosti celoživotního učení. Rozvíjí schopnost vyhledávat, posoudit, hodnotit a využívat informace o profesních příležitostech. Učí orientovat se ve světě práce. Podporuje schopnosti sebeprezentace. Zdokonaluje verbální komunikaci při jednání na úřadech.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

žáci

- žáci jsou motivováni k aktivnímu zapojování se do vyučovacího procesu

- jsou vedeni k využívání příslušné odborné terminologie
- žáci jsou vedeni k práci s učebnicemi, učebními materiály a pomůckami

učitel

- vede žáky k nácviku návykových stereotypů učení
- vede a motivuje žáka k učení, vytváří takové podmínky a situace, v nichž žák zažívá radost a pocit úspěchu
- uplatňuje individuální přístup a zohledňuje pomalé pracovní tempo žáka

Kompetence k řešení problémů

žáci

- učí se řešit zadané úkoly, využívat návodů a pomůcek vhodných k optimálnímu řešení problémů
- jsou vedeni k žádosti o pomoc při řešení problému

učitel

- nabízí různá řešení problémů
- volí vhodné metody a pomáhá žákovi dopracovat se ke správnému postupu a vyřešení problému
- řešení určitého problému hodnotí učitel způsobem, který je pro žáka povzbuzující a motivující

Kompetence komunikativní

žáci

- učí se komunikovat s ostatními přiměřeným, vhodným způsobem
- učí se vyjádřit své myšlenky

učitel

- je pro žáky vzorem kultivovaného projevu

- podporuje přátelskou komunikaci mezi spolužáky a žákem a učitelem
- nabízí žákům vhodné informační a komunikační prostředky

Kompetence sociální a personální

žáci

- učí se pracovat ve skupině, zaujímat v ní patřičné místo
- učí se vzájemně si pomáhat při řešení určitých problémů

učitel

- uplatňuje individuální přístup k žákům
- vede žáky k společnému hledání optimálního řešení problému
- posiluje u žáka sociální chování a sebeovládání, sebedůvěru

Kompetence občanské

žáci

- učí se využívat osvojené návyky a dovednosti k zapojení se do společnosti
- učí se chránit si své zdraví a zdraví druhých

učitel

- respektuje věkové, intelektové a sociální zvláštnosti žáka
- sleduje chování žáků a včas přijímá účinná opatření, netoleruje agresivní chování a nezdvořilé projevy žáků

Kompetence pracovní

žáci

- učí se základním dovednostem, postupům
- učí se využívat různé pomůcky, techniku při své práci
- seznamují se zásadami bezpečnosti a ochrany zdraví

učitel

- nabízí vhodné pomůcky, techniku pro využití žákem
- motivuje žáky k další aktivitě
- vytváří podnětné prostředí pro práci

Odborné kompetence

žáci

- dodržují právní předpisy z oblasti BOZP, hygienické předpisy a předpisy požární ochrany
- v rámci dodržování bezpečnostních předpisů dbají na své zdraví

učitel

- seznamuje žáky s bezpečnostními předpisy, dbá na jejich dodržování
- dbá na bezpečnost a zdraví při práci žáků

UČEBNÍ OSNOVY pro 1. a 2. ročník

1. Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

2. Vzdělávací obor: Anglický jazyk

3. Vyučovací předmět: ANGLICKÝ JAZYK

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Předmět Anglický jazyk zaujímá ve výchovně vzdělávacím procesu stěžejní místo. Vyučuje se jako samostatný předmět a svým obsahem učiva se prolíná i do ostatních předmětů.

Na praktické škole výuka anglického jazyka probíhá 2 roky 1 hodinu týdně.

Výuka anglického jazyka umožňuje žákům překonat jazykovou bariéru, a tím se vyhnout společenské izolaci i zlepšit jejich postavení na trhu práce. V úvodu období poznávání jazyka je důležité probuzení zájmu o výuku a vytvoření pozitivního vztahu k učení cizímu jazyku. Žák se seznámí pouze se sluchovou podobou jazyka a se základní slovní zásobou pojmenování předmětů z každodenního života. Pomocí didaktického materiálu a formou herních činností si osvojují základní jazykové schopnosti a dovednosti. Žáci pracují s bohatým obrazovým materiálem v učebnici i v pracovním sešitě. Bohatě jsou využívány jednoduché říkanky, písně i jednoduché věty či dialogy. Důraz je kladen na nácvik porozumění mluvenému slovu, na osvojení zvukové podoby jazyka. Jeho hlavním cílem je rozvoj řečových schopností. Žáci se učí vnímat různá sdělení, rozumět jim a reprodukovat je tak, aby se uměli orientovat v různých komunikačních a životních situacích.

Formy realizace:

Ve vyučovací hodině: se využívá metoda výkladu, poslechu, četby, procvičování jednoduché gramatiky, dialogů, reprodukce slov v písemné a ústní formě, popř. krátkých vět.

Žáci si vyzkouší i práci se slovníkem, výukové programy na PC a jiné vyhledávání informací. Součástí vyučování jsou hry, soutěže, recitace, zpěv, a různé zajímavé krátkodobé projekty týkající se témat Vánoc i Velikonoc.

Časová dotace: 1 hodina týdně, od 1. do 2. ročníku.

Místo realizace: v učebnách, v učebnách PC.

Průřezová témata:

OSV - Sociální rozvoj, Komunikace, Mezilidské vztahy

VDO - Lidské vztahy, Kulturní tradice, Multikulturalita, Etnický původ

MV- Tvorba mediálního sdělení

ČŽP - Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí

Do obsahu předmětu Anglický jazyk jsou zařazeny okruhy **průřezových témat:** Osobnostní a sociální výchova, Mediální i Výchova demokratického občana.

Osobnostní a sociální výchova se realizuje formou dramatických her a jazykových cvičení na nácvik a rozvoj komunikace v různých sociálních situacích např. nácvik základního společenského chování (pozdravy, poděkování) nebo při různých společenských událostech (narozneniny). Nedílnou součástí jsou uvolňovací a relaxační cvičení.

Ve *výchově demokratického občana* se žáci učí komunikovat v cizím jazyce. Seznamují se s příslušníky odlišných sociokulturních skupin a poznávají jejich tradice, jazyk a kulturní rozdíly. Jsou vedeni k odpovědnosti za své chování a jednání.

Prostřednictvím veřejných vystoupení (besídky) rozvíjí své komunikační schopnosti v oblasti *mediální výchovy*. Jsou vedeni k rozvoji cizího jazyka poslechem a reprodukcí slov i tvorbou krátkých jednoduchých vět.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Vzhledem ke specifickým potřebám žáků s lehkým i středně těžkým mentálním postižením je kladen důraz především na klíčové kompetence pracovní, sociální a personální a komunikativní.

Kompetence k učení

žáci

- poznávají anglický jazyk a rozvíjejí komunikaci v cizím jazyce
- rozvíjí svoje poznatky formou motivace – hrou, písničkou, říkankou
- učí se správně používat anglická slovíčka
- učí se základům anglické výslovnosti a gramatiky

učitel

- vede žáky k získávání znalostí a poznatků v ucelených celcích
- vybírá a využívá vhodné způsoby a metody podle specifických potřeb žáků
- hravou formou učí a procvičuje s žáky anglická slovíčka
- využívá vhodné naučené metody a formy k efektivnímu vyučování

Kompetence k řešení problémů

žáci

- jsou vedeni k pochopení význam anglických slov
- snaží se vyhledat vhodné informace ve slovníku i na PC
- učí se klást jednoduché otázky i odpovídat na ně
- pomocí názoru se učí pochopit význam anglických slov

učitel

- vhodnými metodami vede žáky k pochopení významu anglických slov
- vytváří příležitosti k vyhledávání informací
- učí žáky formulovat jednoduché otázky a odpovědi
- do výuky zařazuje názorné pomůcky a audio vizuální techniku

Kompetence komunikativní

žáci

- seznamují se se základní anglickou slovní zásobou
- snaží se komunikovat dle svých možností a individuálních zvláštností

- učí se jazyk poznávat poslechem, seznamují se se zvukovou podobou jazyka
- učí se naslouchat druhému a vhodně reagovat

učitel

- seznamuje žáky s anglickým jazykem
- učí žáky komunikovat v anglickém jazyce
- vytváří příležitosti pro komunikaci mezi žáky
- zařazuje do výuky poslech textů v anglickém jazyce

Kompetence sociální a personální

žáci

- spolupracují ve skupině, popř. střídají formy učení
- podílejí se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- žáci jsou vedeni ke vzájemné spolupráci

učitel

- vede žáky k vzájemné pomoci a spolupráci
- volí formy skupinové a týmové práce
- podílí se na utváření kladného školního klimatu

Kompetence občanské

žáci

- učí se respektovat a tolerovat názory ostatních
- učí se zodpovědně rozhodnout podle dané situace
- jsou vedeni k prezentaci jejich myšlenek a názorů
- seznamují se s kulturními tradicemi a zvyky cizích národů
- jsou vedeni k vzájemnému naslouchání si

učitel

- vede žáky k respektu a toleranci vůči ostatním

- vede žáky k vzájemnému naslouchání
- podporuje u žáků sebe prezentaci a vyjadřování vlastních myšlenek a názorů
- seznamuje žáky se zvyky a tradicemi anglicky hovořících národů
- na příkladu cizích kultur učí žáky vážit si a chránit naše kulturní dědictví

Kompetence pracovní

žáci

- učí se efektivně organizovat svou práci
- učí se zodpovědnosti při plnění svých povinností
- seznamují se s použitím anglického jazyka v praktickém životě

učitel

- vede žáky k plnění svých povinností
- zohledňuje rozdíly ve znalostech a pracovním tempu žáků
- seznamuje žáky s použitím anglického jazyka v praktickém životě

UČEBNÍ OSNOVY pro 1. a 2. ročník

1. **Vzdělávací oblast:** *Matematika a její aplikace*

2. **Vzdělávací obor:** Matematika

3. **Vyučovací předmět:** **MATEMATIKA**

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Předmět Matematika zaujímá ve výchovně vzdělávacím procesu důležité místo. Vyučuje se jako samostatný předmět a svým obsahem učiva se prolíná i do ostatních předmětů.

Vyučuje se 2 hodiny týdně.

Je založen na praktických činnostech a dovednostech, které žáci nejčastěji využijí v běžném životě, posiluje schopnost logického myšlení a prostorové představivosti. Plní nejen funkci všeobecně vzdělávací, ale hlavně funkci průpravnou pro odbornou část vzdělávání. Žáci si osvojují a prohlubují matematické pojmy, postupy a způsoby jejich užití.

Důležitou součástí matematického vzdělávání je osvojení a prohloubení znalostí a dovedností z geometrie.

Vzdělávací obsah předmětu **Matematika** je rozdělen na tematické okruhy:

- *Čísla a početní operace*
- *Závislosti, vztahy a práce s daty*
- *Geometrie v rovině a prostoru*

V tematickém okruhu *Čísla a početní operace* žáci provádí aritmetické operace s přirozenými a celými čísly. Učí se zaokrouhlovat čísla, odhadovat výsledky, provádět základní aritmetické operace se zlomky, desetinnými čísly a procenty. Prohlubují znalosti práce s kalkulátorem. Získané dovednosti jsou procvičovány a upevňovány při manipulaci s penězi.

V tematickém okruhu *Závislost, vztahy a práce s daty* se žáci učí používat základní jednotky délky, času, hmotnosti a objemu. Využívat převodu jednotek v odborných předmětech a praxi.

V tematickém okruhu *Základy geometrie* žáci poznávají jednoduchá tělesa, snaží se je zobrazit. Rýsují rovinné útvary, učí se vypočítat jejich obvody a obsahy a využívat je v praxi.

Organizace: žáci pracují během vyučovací hodiny v kmenové třídě, počítačové učebně. Využívají k učení různé formy práce. Během hodiny učitel a žáci používají všechny dostupné vyučovací pomůcky, výukové programy v pc-učebně, zde dodržovat bezpečnost a hygienu při práci.

Organizační formy i časové dotace mohou být upraveny podle zdravotního stavu, individuálních možností a schopností žáka v souvislost s úpravou režimu vzdělávání.

Předmětem Matematika prolínají **průřezová témata:** Osobnostní a sociální výchova a Multikulturní výchova.

Osobnostní a sociální výchova – rozvoj základních dovedností pro vzájemnou spolupráci, utváření vzájemných vztahů ve třídě.

Multikulturní výchova – žáci jsou vedeni k rozvoji mezilidských vztahů ve škole, v rodině, k toleranci k druhým.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

žáci

- žáci jsou motivováni k aktivnímu zapojování se do vyučovacího procesu

- jsou vedeni k pochopení obecně používaných termínů, znaků, symbolů
- žáci jsou vedeni k práci s učebnicemi, učebními materiály a pomůckami

učitel

- vede žáky k nácviku návykových stereotypů učení
- vede a motivuje žáka k učení, vytváří takové podmínky a situace, v nichž žák zažívá radost a pocit úspěchu
- uplatňuje individuální přístup a zohledňuje pomalé pracovní tempo žáka

Kompetence k řešení problémů

žáci

- učí se řešit zadané úkoly, využívat návodů a pomůcek vhodných k optimálnímu řešení problémů
- jsou vedeni k žádosti o pomoc při řešení problému

učitel

- nabízí různá řešení problémů
- volí vhodné metody a pomáhá žákovi dopracovat se ke správnému postupu a vyřešení problému
- řešení určitého problému hodnotí učitel způsobem, který je pro žáka povzbuzující a motivující

Kompetence komunikativní

žáci

- učí se komunikovat s ostatními přiměřeným, vhodným způsobem
- učí se vyjádřit své myšlenky

učitel

- je pro žáky vzorem kultivovaného projevu

- podporuje přátelskou komunikaci mezi spolužáky a žákem a učitelem
- nabízí žákům vhodné informační a komunikační prostředky

Kompetence sociální a personální

žáci

- učí se pracovat ve skupině, zaujímat v ní patřičné místo
- učí se vzájemně si pomáhat při řešení určitých problémů

učitel

- uplatňuje individuální přístup k žákům
- vede žáky k společnému hledání optimálního řešení problému
- posiluje u žáka sociální chování a sebeovládání, sebedůvěru

Kompetence občanské

žáci

- učí se využívat osvojené návyky a dovednosti k zapojení se do společnosti
- učí se chránit si své zdraví a zdraví druhých

učitel

- respektuje věkové, intelektové a sociální zvláštnosti žáka
- sleduje chování žáků a včas přijímá účinná opatření, netoleruje agresivní chování a nezdvořilé projevy žáků

Kompetence pracovní

žáci

- učí se základním dovednostem, postupům
- učí se využívat různé pomůcky, techniku při své práci
- seznamují se zásadami bezpečnosti a ochrany zdraví

učitel

- nabízí vhodné pomůcky, techniku pro využití žákem
- motivuje žáky k další aktivitě
- vytváří podnětné prostředí pro práci

Odborné kompetence

žáci

- dodržují právní předpisy z oblasti BOZP, hygienické předpisy a předpisy požární ochrany
- v rámci dodržování bezpečnostních předpisů dbají na své zdraví

učitel

- seznamuje žáky s bezpečnostními předpisy, dbá na jejich dodržování
- dbá na bezpečnost a zdraví při práci žáků

UČEBNÍ OSNOVY pro 1. a 2. ročník

1. Vzdělávací oblast: *Informační a komunikační technologie*

2. Vzdělávací obor: Informatika

3. Vyučovací předmět: INFORMATIKA

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Cílem vzdělávání ve vzdělávací oblasti **Informační a komunikační technologie** je naučit žáky pracovat s prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi. Umožňuje jim získat praktické dovednosti v oblasti využití počítačů a jejich sítí, k získávání, zpracovávání a prezentaci informací, ke vzájemné komunikaci s okolím a k seberealizaci při zájmových činnostech.

Vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie je realizována stejnojmenným vzdělávacím oborem.

Vyučuje se dvě hodiny týdně, jedna hodina je využita z disponibilní časové dotace.

Dovednosti získané ve vzdělávacím okruhu **Informační a komunikační technologie** umožňují žákům aplikovat je ve všech vzdělávacích oblastech a oborech a využívat je v praktickém životě. Je třeba navázat na podpůrné a kompenzační technologie využívané v základním vzdělávání. Vzdělávání v informačních a komunikačních technologiích je dále vhodné rozšířit dle aktuálních vzdělávacích potřeb žáků, jejich možností a schopností.

Organizace: žáci pracují během vyučovací hodiny v počítačové učebně, zde dodržovat bezpečnost a hygienu při práci.

Vzdělávací obsah předmětu **Informatika** je rozdělen do tematických okruhů:

- *Hardware, software a bezpečnostní zásady práce*
- *Operační systém, počítačová síť*

- *Aplikační software, textový procesor*
- *Elektronická komunikace*
- *Internet zdroj informací*

Předmětem Informatika prolínají průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Mediální výchova a Výchova k práci a zaměstnanosti.

Osobnostní a sociální výchova – schopnosti poznávání, sebepoznávání a jednání ve specifických situacích a rolích, cvičení sebeovládání, prohlubování dovedností pro celoživotní učení.

Výchova demokratického občana – žáci jsou vedeni k rozvoji mezilidských vztahů ve škole, v rodině, k toleranci k druhým, vzájemnému respektování se, spolupráci. Motivuje k ohleduplnosti a ochotě pomáhat druhým.

Mediální výchova – osvojení si některých základních poznatků o fungování a společenské roli současných médií. Učí rozlišovat, kriticky vnímat a využívat informace získané z různých druhů mediálních sdělení.

Výchova k práci a zaměstnanosti – sebe prezentace, sestavování žádostí o zaměstnání, životopis, komunikace s úřady. Snaží se motivovat pro zapojení do pracovního života, učí orientovat se ve světě práce. Informační, poradenské a zprostředkovatelské služby v oblasti hledání zaměstnání.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

žáci

- zadávanými úkoly jsou žáci vedeni k samostatnému objevování možností využití informačních a komunikačních technologií v praktickém životě
- pro toto poznávání využívají zkušeností se základním softwarem
- spolupracují s ostatními žáky
- využívají nápovědu (help) u jednotlivých programů, základní literaturu apod.

učitel

- vede žáky k poznání základních oblastí hardware a software, s přihlédnutím k individuálním schopnostem, možnostem a dovednostem žáků
- seznamuje s možnostmi využití pc – techniky

- zařazuje do učiva výukové programy
- vede žáky ke vzájemné spolupráci

Kompetence k řešení problémů

žáci

- jsou vedeni zadáváním úloh a projektů k tvořivému přístupu při jejich řešení
- učí se různé varianty řešení daného úkolu
- seznamují se s úskalími internetu

učitel

- vystupuje v roli konzultanta - žáci jsou vedeni nejen k nalézání řešení, ale také k jeho praktickému využití
- seznamuje žáky s různými postupy řešení úkolu
- vede žáky k bezpečnému využívání internetu

Kompetence komunikativní

žáci

- učí se pro komunikaci na dálku využívat vhodné technologie – některé práce odevzdávají prostřednictvím elektronické pošty
- při elektronické komunikaci se učí dodržovat vhodnou písemnou formu
- učí se vhodně formulovat své požadavky

učitel

- učí žáky komunikovat prostřednictvím elektronické pošty
- seznamuje žáky se základními komunikačními technologiemi a jejich využíváním
- vede žáky k dodržování pravidel písemné komunikace

Kompetence sociální a personální

žáci

- jsou vedeni k ohleduplnosti a taktu při vzájemné komunikaci

- seznamují se s možným nebezpečím zneužití poskytnutých informací, údajů a osobních dat
- ví o možných nebezpečích psychického zneužití na sociálních sítích

učitel

- vede žáky k ohleduplnosti a zodpovědnosti při vzájemné komunikaci
- seznamuje s nebezpečím zneužití poskytnutých informací, údajů a osobních dat
- zdůrazňuje rizika psychického zneužití na sociálních sítích

Kompetence občanské

žáci

- jsou seznamováni s nebezpečím a postihy při softwarovém pirátství
- při zpracovávání informací jsou žáci vedeni ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, získaných prostřednictvím internetu
- seznamují se s obsahem webových stránek institucí a úřadů

učitel

- seznamuje žáky s nebezpečím a postihy při softwarovém pirátství
- vede žáky ke kritickému myšlení nad obsahem sdělení získaných z internetu
- seznamuje žáky s webovými stránkami institucí a úřadů

Kompetence pracovní

žáci

- dodržují bezpečnostní a hygienická pravidla pro práci s výpočetní technikou
- využívají ICT pro hledání informací důležitých pro relaxaci i svůj další profesní rozvoj
- ovládají práci se základními počítačovými programy
- bezpečně využívají počítač – internet - ke komunikaci s okolím (písemná sdělení, chat)

učitel

- vede žáky ke vztahu k přidělenému pracovišti
- seznámí žáky se základními zásadami bezpečnosti, nezasahovat samovolně do hardwaru
- nebezpečí úrazu elektrickým proudem atd.
- seznamuje žáky se zásadami bezpečnosti práce a prevencí zdravotních rizik spojených s dlouhodobým využíváním výpočetní techniky
- vede žáky ke zvládnutí práce na počítači (uživatel)

UČEBNÍ OSNOVY - 1. a 2. ročník

- 1. Vzdělávací oblast: Člověk a společnost**
- Vzdělávací obor: Základy společenských věd
- 3. Vyučovací předmět: ZÁKLADY SPOLEČENSKÝCH VĚD**

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Člověk a společnost** má nezastupitelnou roli v přípravě žáka na soukromý i společenský život. Vzdělávací obsah je zaměřen na tvorbu humánních mezilidských vztahů v rodině, na pracovišti i v širším celospolečenském kontextu. Důraz je kladen na sounáležitost, vzájemnou úctu, formování etických principů, odpovědnost a toleranci. Žáci si postupně osvojují a upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi. Seznamují se se základními právy a povinnostmi a zároveň i s problémy, které soužití lidí provázejí. Učí se respektovat a uplatňovat mravní principy, pravidla společenského soužití, rozvíjejí si občanské a právní vědomí.

Organizace: předmět Občanská výchova **se vyučuje** jako samostatný předmět v 1. a 2. roč. 1 vyučovací hodinu týdně v každém z ročníků. Výuka bude probíhat ve třídě, v terénu (úřady, pošta...).

Vyučovací předmět **Základy společenských věd** se zaměřuje na formování jedince po stránce mravní, estetické, citové i volní tak, aby jeho začleňování do společenských vztahů bylo co nejúspěšnější. Cílem je vybavit žáky potřebnými vědomostmi o podstatě a fungování společnosti, právech a povinnostech občanů v běžném životě s důrazem na právní vědomí a občanskou odpovědnost. V poznatkové oblasti by měl obsah vzdělávacího oboru vést k lepšímu porozumění mnohotvárnosti dnešního světa.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru je rozdělen na tematické okruhy, které žákům poskytují nejen teoretické poznatky, ale především vedou k rozvíjení klíčových kompetencí pro uplatnění v dalším životě.

Vyučovací předmět **Základy společenských věd** zahrnuje tematické celky: **Člověk ve společnosti, Člověk jako občan, Člověk a právo, Člověk a svět a Člověk a dějiny.**

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v oblasti **Člověk a společnost** směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- využívání získaných poznatků a zkušeností v mezilidských vztazích;

- uplatňování získaných dovedností a vědomostí v praktickém životě ve styku s jinými lidmi, při řešení problémů osobního, sociálního i právního charakteru;
- respektování lidských práv a důstojnosti každého člověka;
- odpovědnosti za vlastní chování a jednání, nenechat se manipulovat;
- osvojení si základních vědomostí o podstatě a fungování demokratické společnosti a o právech a povinnostech občanů;
- orientaci v právních předpisech a normách každodenního života;
- kultivaci osobnosti po stránce etické, estetické i fyzické;
- aktivnímu vyhledávání a třídění informací, jejich propojování a systematizaci;
- uvědomění si významu jednotlivých složek životního prostředí, jejich ochrany a ekologického jednání.

Předmětem prolínají **průřezová témata** – osobnostní a sociální výchova, výchova demokratického občana a výchova k práci a zaměstnanosti:

Osobnostní a sociální výchova – rozvoj schopností poznání, sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace, psychohygiena, poznávací schopnosti, mezilidské vztahy, komunikace, spolupráce, řešení problémů

Výchova demokratického občana VDO – občanská společnost a škola, občan, stát, kulturní rozdíly, lidské vztahy, etnický původ

Výchova k práci a zaměstnanosti – sebeprezentace, pracovně právní legislativa.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

žáci

- jsou vedeni k používání základních pojmů z oblasti dějin a státoprávního uspořádání
- jsou vedeni a motivováni, aby dokázali vyhledávat informace a využívat je v praktickém životě
- snaží se pochopit souvislosti vzniku, uspořádání a fungování státu

učitel

- vede žáky k pochopení vzniku a fungování státu
- vede žáky k uplatnění svých vědomostí v praktickém životě
- vede a motivuje žáky k učení a vyhledávání informací
- uplatňuje individuální přístup a zohledňuje pomalé pracovní tempo žáka

Kompetence k řešení problémů

žáci

- jsou vedeni k řešení běžných životních situací a překážek, překonávat je přiměřeně ke svým možnostem, případně za pomoci druhé osoby
- učí se řešit zadané úkoly, využívat návodů a pomůcek vhodných k optimálnímu řešení problémů
- na základě modelových situací z běžného života se učí rozpoznat problémy a hledat způsob jejich řešení

učitel

- navozuje modelové situace, se kterými se žáci mohou v běžném životě setkat
- volí vhodné metody a pomáhá žákovi dopracovat se ke správnému postupu a vyřešení problému
- nabízí různá řešení problému ve spojitosti s praxí
- vede žáky ke společnému hledání řešení problému v krizových situacích

Kompetence komunikativní

žáci

- učí se komunikovat s ostatními, přiměřeným a vhodným způsobem
- učí se vyjadřování myšlenek dle svých možností a schopností
- učí se naslouchat druhým, rozumět obsahu sdělení
- učí se vyjadřovat své názory a postoje a vhodnou formou se snažit obhájit svůj názor

učitel

- je pro žáky vzorem kultivovaného projevu
- podporuje přátelskou komunikaci mezi všemi zúčastněnými navzájem, mezi spolužáky a žáky s učiteli
- nabízí žákům různé komunikační a informační prostředky
- nacvičuje s žáky způsoby ústní, písemné i alternativní komunikace

Kompetence sociální a personální

žáci

- učí se orientovat v základních mravních hodnotách, právech a povinnostech jedince ve společnosti
- učí se přispívat k vytváření vstřícných mezilidských vztahů, vzájemně si pomáhat
- učí se respektovat práva a povinnosti svá a ostatních
- učí se pracovat ve skupině, dokázat se přiměřeně chovat a jednat v krizových situacích

učitel

- posiluje u žáka prosociální chování a sebeovládání, sebedůvěru
- navozuje pozitivní klima třídy
- učí žáky vzájemnému respektu
- vede žáky ke vzájemné pomoci v krizových situacích

Kompetence občanské

žáci

- učí se zvládat běžnou komunikaci s úřady
- učí se významu zdravého životního stylu, chránit si své zdraví i zdraví druhých lidí
- podílí se na ochraně životního prostředí (recyklace, ochrana přírody)
- učí se respektovat a chránit naše tradice
- respektovat základní práva a povinnosti občanů, společenské normy a pravidla soužití
- učí se rozpoznat nevhodné a rizikové chování, uvědomovat si jeho možné důsledky

učitel

- sleduje chování žáků a včas přijímá účinná opatření, netoleruje agresivní chování a nezdvořilé projevy žáků
- nacvičuje s žáky způsoby ústní i písemné komunikace s úřady
- respektuje věkové, intelektové a sociální zvláštnosti žáka
- seznamuje žáky se zákonnou podobou práv a povinností, právními vztahy a závazky občana ČR

Kompetence pracovní

žáci

- učí se spolupracovat a respektovat práci svou i druhých
- učí se základním dovednostem při jednání s úřady
- učí se využívat služeb úřadů a institucí

učitel

- učí žáky základním dovednostem při jednání s úřady
- seznamuje žáky s institucemi a úřady a jejich náplní práce
- vytváří podnětné prostředí a atmosféru pohody při práci

Odborné kompetence

žáci

- dodržují právní předpisy z oblasti BOZP, hygienické předpisy a předpisy požární ochrany
- v rámci dodržování bezpečnostních předpisů dbají na své zdraví

učitel

- seznamuje žáky s bezpečnostními předpisy, dbá na jejich dodržování
- dbá na bezpečnost, ochranu a zdraví žáků

UČEBNÍ OSNOVY 1. a 2. ročník

1. Vzdělávací oblast: *Člověk a příroda*

2. Vzdělávací okruh: Základy přírodních věd

3. Vyučovací předmět: ZÁKLADY PŘÍRODNÍCH VĚD

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Vyučovací předmět Základy přírodních věd umožňuje žákům poznávat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Seznamuje žáky s přírodními zákonitostmi, základními poznatky a dovednostmi z fyzikální, chemické, přírodovědné a zeměpisné oblasti, které mohou uplatnit v praktickém životě. Ve vzdělávací oblasti se u žáků formují dovednosti a postoje důležité pro pochopení vlivu člověka na životní prostředí a možnosti využití přírodovědných znalostí ve prospěch ochrany přírody.

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Vyučovací předmět Základy přírodních věd vede žáky k rozvíjení schopností získávat informace při řešení přírodovědných problémů, k porovnávání a zobecňování nových poznatků a vlastních zkušeností a jejich využití v praktickém životě. K porozumění vztahům a souvislostem mezi činnostmi lidí, přírodním a životním prostředím. Také vede k získání základních znalostí z oblasti fyzikálních a chemických jevů, k využívání prostředků moderních technologických postupů. Porozumění geografickým objektům, jevům a působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře.

Výuka je realizována převážně v kmenových třídách s využitím didaktických pomůcek, v počítačové učebně, ale i formou exkursí, přírodovědných vycházek a praktických cvičení na školním pozemku a ve školní dílně.

Při výuce je kladen důraz na bezpečnost.

Vyučuje se 1 hodinu týdně v každém z ročníků.

Vzdělávací obsah předmětu **Základy přírodních věd** je rozdělen do tematických celků:

- **Základy přírodopisu**
- **Základy ekologie**
- **Základy fyziky**
- **Základy chemie**
- **Základy zeměpisu**

Předmětem Základy přírodních věd prolínají **průřezová témata**: Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Člověk a životní prostředí a Mediální výchova.

Osobnostní a sociální výchova – schopnosti poznávání, sebepoznání a jednání ve specifických situacích a rolích, cvičení sebeovládání, získávání sociálních dovedností pro řešení různých situací.

Výchova demokratického občana – žáci jsou vedeni k rozvoji mezilidských vztahů ve škole, rodině, k toleranci k druhým, vzájemnému respektování se, spolupráci. Motivuje k ohleduplnosti a ochotě pomáhat druhým. K respektování různých etnických skupin a kultur.

Člověk a životní prostředí – vede k pochopení komplexnosti a složitosti vztahů člověka a životního prostředí. Vede k účasti na ochraně a utváření životního prostředí a ovlivňuje životní styl. K pochopení základních přírodních zákonitostí a souvislostí, postavení člověka v přírodě. Dotýká se problematiky vlivů prostředí na zdraví.

Mediální výchova – internet vyhledávání různých informací, fotografií, postupů, návodů.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

žáci

- snaží se udržet pozornost a aktivně se zapojit do výuky, přijímají radu i oprávněnou kritiku

- seznamují se s učebními pomůckami a materiály a učí se je využívat při výuce i v praktickém životě
- uplatňují znalosti k upevnování a prohlubování svých vědomostí a dovedností
- snaží se vyhledávat informace a využívat je v praktickém životě

učitel

- motivuje k učení, vytváří takové podmínky a situace, v nichž žáci zažívají pocit úspěchu, při neúspěchu učí přijímat kritiku
- nabízí přiměřené množství vhodných pomůcek a materiálů a poskytuje teoretický i praktický návod k jejich využití
- opakuje a procvičuje s žáky učivo a využívá vhodné pomůcky k prohlubování a rozšiřování vědomostí a dovedností
- seznamuje s různými zdroji informací a jejich využitím v praktickém životě

Kompetence k řešení problémů

žáci

- učí se využívat návodů a pomůcek vhodných k optimálnímu řešení problémů
- učí se řešit běžné životní situace a překážky, překonávat je za pomoci druhé osoby
- dokáže přivolat pomoc v případě ohrožení vlastní nebo jiné osoby
- žák je veden ke zvládnutí zátěžové situace vhodnými vzorci chování

učitel

- volí vhodné pomůcky a metody a pomáhá dopracovat se ke správnému postupu a vyřešení problému
- podporuje práci v týmu
- využívá pozitivní motivaci
- monitoruje, jak žáci zvládají řešení problémů a podle výsledků postupuje dále v učivu
- seznamuje žáky s pravidly bezpečného chování v různých situacích a učí žáky chránit své zdraví

Kompetence komunikativní

žáci

- navazují přátelské vztahy, komunikují s ostatními žáky kultivovaně
- aktivně se zapojují do komunikačních her a cvičení a rozvíjí své komunikační dovednosti
- učí se vyjádřit své názory, pocity a myšlenky, naslouchání druhým
- dle svých možností využívají různé informační a komunikační prostředky
- učí se využívat komunikativní dovednosti ke spolupráci s ostatními lidmi

učitel

- vede žáky ke kultivovanému projevu
- do výuky zařazuje řečovou výchovu, rozhovor, vyprávění, popis
- podporuje přátelskou komunikaci mezi spolužáky a učitelem
- při výuce využívá různé informační a komunikační prostředky na rozvoj komunikačních dovedností

Kompetence sociální a personální

žáci

- učí se pracovat v týmu a zastávat v něm různé role
- učí se hodnotit práci týmu, svojí práci i práci ostatních členů týmu
- je veden k respektování práv a povinnosti svých i ostatních, přispívá k vytváření vstřícných mezilidských vztahů
- pomáhá svým spolužákům
- má povědomí o rizikovém chování, vzniku, projevu a důsledcích

učitel

- uplatňuje individuální přístup a monitoruje sociální vztahy ve třídě
- vede žáky k osvojení dovedností a společnému hledání optimálního řešení problému
- navazuje situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáků
- vede žáky k zodpovědnosti a samostatnosti

Kompetence občanské

žáci

- učí se znát a dodržovat práva a povinnosti občanů
- chrání své zdraví a zdraví druhých
- podílí se na ochraně životního prostředí
- je veden k adekvátnímu chování v situacích ohrožujících život
- je veden ke zdravému životnímu stylu

učitel

- monitoruje chování žáků a včas přijímá účinná opatření
- netoleruje agresivní chování, vulgární a nezdvořilé projevy žáků
- vede k ochraně životního prostředí
- seznamuje žáky s pravidly bezpečného chování v různých situacích
- respektuje mentální schopnosti a sociální zvláštnosti žáka

Kompetence pracovní

žáci

- osvojují si se základní dovednosti a postupy pro každodenní běžné činnosti
- využívá moderní pomůcky a techniku práce
- plní stanovené povinnosti, respektují práci svou i druhých
- má pozitivní vztah k práci
- řídí se zásadami bezpečnosti a ochrany zdraví

učitel

- vytváří podnětné prostředí, motivuje žáky k aktivitě a vzdělávání
- seznamuje žáky s různými metodami a postupy v oblasti přírodních věd
- nabízí vhodné pomůcky, techniku při práci
- vede žáka k tomu, aby svou práci vždy dokončil
- vede k dodržování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví

Odborné kompetence

žáci

- dodržují právní předpisy z oblasti BOZP, hygienické předpisy a předpisy požární ochrany
- v rámci dodržování bezpečnostních předpisů dbá na své zdraví
- učí se pracovat podle instrukcí nebo návodu, případně za pomoci učitele
- při práci bere ohled na životní prostředí

učitel

- seznamuje žáky s bezpečnostními předpisy, dbá na jejich dodržování
- dbá na bezpečnost a zdraví při práci žáků
- volí vhodné materiály a nástroje vzhledem k schopnostem žáků
- dbá na správné a bezpečné používání nástrojů a pomůcek při práci
- vede žáky k ochraně životního prostředí

UČEBNÍ OSNOVY – 1. a 2. ročník

- 1. Vzdělávací oblast: Umění a kultura**
- Vzdělávací obor: Hudební výchova
- 3. Vyučovací předmět: HUDEBNÍ VÝCHOVA**

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávání v oblasti **Umění a kultura** přináší umělecké osvojení světa, tzn. Osvojování s estetickým účinkem. Žáci si rozšiřují poznání prostřednictvím tvůrčích činností, které vycházejí z jednotlivých druhů umění a zaměřují se na tvorbu, vnímání a interpretaci, a to jak vlastní produkce, tak produkce ostatních, včetně uměleckých děl.

Uplatňováním různých výrazových prostředků podporuje rozvoj specifického citění, vnímání, myšlení a tvůrčích schopností. V tvořivých činnostech je rozvíjena zejména nonverbální komunikace, a to užíváním základních vyjadřovacích prostředků zvuku, gesta, pohybu.

Hudební výchova je jedním z okruhů vzdělávací oblasti **Umění a kultura**, k dalším vzdělávacím okruhům patří **výtvarná výchova** a **dramatická výchova**.

Organizace: předmět Hudební výchova **se vyučuje** jako samostatný předmět v 1. a 2. roč. 1 vyučovací hodinu týdně. Výuka bude probíhat ve třídě, v přírodě (přírodní zvuky, šumy, hluky), návštěva koncertů.

Hudební výchova rozvíjí hudebnost žáků a jejich pohybovou kulturu, zprostředkovává poznávání a chápání hudebního bohatství národů. Vytváří kladný vztah k hudbě a rozvíjí potřebu hudby jako nedílné součásti života. Cílem hudební výchovy je ukázat žákům hudbu jako přirozenou součást života, zbavit je strachu z vokálního, instrumentálního a pohybového projevu, vybavit je základní hudební gramotností a ukázat, že hudba se může pro člověka stát důležitým prostředkem k uspokojení citových potřeb.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- rozvoji vlastních tvůrčích schopností prostřednictvím vlastní tvorby, vnímáním a interpretací produkce vlastní i ostatních, včetně uměleckých děl;
- schopnosti koncentrovat pozornost a usilovat o sebevyjádření a seberealizaci;

- obohacování komunikace slovní a zejména mimoslovní využíváním vyjadřovacích prostředků hudby;
- rozvíjení vnímavosti, představivosti, fantazie;
- získávání zkušeností při samostatné i společné tvůrčí činnosti, učí se poslechu hudby, vyjádření hudby pohybem, vnímat relaxační hudbu;
- kultivování hlasového a tělesného projevu jako prostředků sdělování;
- vytváření vztahu ke kulturnímu bohatství společnosti a potřeby je chránit.

Předmětem prolínají **průřezová témata** – osobnostní a sociální výchova, výchova demokratického občana:

Osobnostní a sociální výchova - rozvoj schopností poznávání, sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace, psychohygienu, poznávací schopnosti, mezilidské vztahy, komunikace, spolupráce, řešení problémů

Výchova demokratického občana – kulturní rozdíly, lidské vztahy.

Mediální výchova – media ve společnosti, hudební nosiče, internetová hudební media

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

žáci

- osvojují si vokální, instrumentální, hudebně pohybové a poslechové činnosti
- učí se orientovat ve vybraných hudebních pojmech
- učí se vnímat a kriticky hodnotit hudbu

učitel

- seznamuje žáky s dějinami hudby, hudebními pojmy, styly a žánry
- nabízí vhodný hudební repertoár dle možností a zájmu žáků
- zařazuje do výuky hudebně pohybové, poslechové a instrumentální činnosti
- učí žáky vnímat a kriticky hodnotit hudbu

Kompetence k řešení problému

žáci

- snaží se rozpoznat rytmus, dynamiku a zvolit vhodný doprovod
- učí se překonávat ostych při hudebních činnostech
- jsou vedeni k žádosti o pomoc při řešení problémů

učitel

- vede žáky k citlivému vnímání hudby
- hodnotí motivujícím a povzbuzujícím způsobem
- podporuje samostatnou i společnou tvůrčí činnost

Kompetence komunikativní

žáci

- učí se vyjádřit své myšlenky slovem, pohybem, hudbou
- učí se komunikovat prostřednictvím písní, pohybu, hudebního doprovodu
- učí se naslouchat hudbě, vyjádřit své prožitky

učitel

- podporuje přátelskou atmosféru, uvolněnou komunikaci
- nabízí různé techniky, metody práce s hudbou
- učí žáky naslouchat, vnímat a vyjádřit hudbu a hudební prožitek

Kompetence sociální a personální

žáci

- učí se spolupracovat při skupinovém zpěvu, tolerovat se, pomáhat si
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- učí se respektovat individuální zvláštnosti spolužáků při výběru a vnímání hudby
- v případě potřeby pomohou nebo o pomoc požádají

učitel

- vede žáky k ohleduplnosti a toleranci a spolupráci
- učí je respektovat individuální zvláštnosti žáků při vnímání hudby
- posiluje u žáků prosociální chování, sebeovládání, sebedůvěru
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování

Kompetence občanské

žáci

- respektují druhé a jejich názory na hudbu
- formují si volní a charakterové vlastnosti
- učí se respektovat a chránit kulturní dědictví, bohatství společnosti

učitel

- vede žáky k ohleduplnosti a respektu
- zajímá se, jak vyhovuje žákům jeho způsob výuky a přizpůsobuje výuku jednotlivým individuálním zvláštnostem
- vytváří co nejoptimálnější prostředí harmonie a pohody
- učí žáky respektovat a chránit kulturní dědictví, bohatství společnosti

Kompetence pracovní

žáci

- učí se základním pohybovým a hudebním dovednostem
- učí se správnému dýchání, relaxaci, improvizaci

učitel

- učí žáky základní pohybové a hudební dovednosti
- umožňuje žákům maximální pohodu, uvolnění, radost a prožitek
- vede žáky ke správným hudebním návykům

UČEBNÍ OSNOVY 1. a 2. ročník

- 1. Vzdělávací oblast: Umění a kultura**
2. Vzdělávací obor: Výtvarná výchova
- 3. Vyučovací předmět: VÝTVARNÁ VÝCHOVA**

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět výtvarná výchova vychází ze vzdělávacího oboru Umění a kultura. Vzdělávání v oblasti Umění a kultura přináší umělecké osvojení světa, tzn. Osvojování s estetickým účinkem. Žáci si rozšiřují poznání prostřednictvím tvůrčích činností, které vycházejí z jednotlivých druhů umění a zaměřují se na tvorbu, vnímání a interpretaci, a to jak vlastní produkce, tak produkce ostatních, včetně uměleckých děl. Pracují více s obraznými znakovými systémy, více uplatňují své názory, postřehy, při práci využívají nejnovější informační a komunikační technologie (to vše v rámci možností a schopností dětí). Výtvarná výchova vytváří předpoklady pro vnímání estetické kvality světa a vlastního života. Různorodé výtvarné prostředky, jsou nástrojem pro sebevyjádření a seberealizaci každého žáka podle jeho individuálních schopností.

Při výtvarných činnostech je využíváno mezipředmětových vztahů a to zejména ve spojení s předměty – dramatická výchova, hudební výchova. Vzdělávací obsah výtvarné výchovy umožňuje vyjádřit vnitřní svět fantazie, představ, emocí, zkušeností a poznatků. Rozvíjí schopnost komunikovat prostřednictvím barev, linií a tvarů a má pozitivní vliv na emoční rozvoj, vnímavost, poznání a socializaci žáků. Prostřednictvím výtvarné výchovy je utvářen vztah ke kulturnímu bohatství společnosti zejména přímým kontaktem s uměleckými díly prostřednictvím návštěv muzeí a výstav. Cílem vzdělávací oblasti je rozvoj vlastních tvůrčích schopností prostřednictvím vlastní tvorby, vnímání a interpretací produkce vlastní i ostatních, včetně uměleckých děl. Dále koncentrovat pozornost, usilovat o sebevyjádření a seberealizaci, rozvíjet vnímavost, obraznost, představivost, fantazii a intuici. Vytvářet vztah ke kulturnímu bohatství společnosti a uvědomovat si jeho význam.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Výtvarná výchova je postavena na tvůrčích činnostech – tvorbě, vnímání a interpretaci.

Předmět se vyučuje 2 hodiny týdně. Jedna hodina je z disponibilní časové dotace.

Výuka probíhá převážně ve třídách, v okolí školy, v keramické dílně, v počítačové učebně a je rovněž realizována v alternativním prostředí (muzeum, galerie, výstavy apod.). Je naplňována formou školních projektů (Velikonoční, Vánoční jarmark).

Dle charakteru učiva a cílů vzdělávání jsou zvoleny metody a formy práce – skupinová práce, samostatná práce, kolektivní práce, krátkodobé projekty.

Průřezová témata:

Rozvíjí především průřezová témata:

OSV

Rozvoj schopnosti poznávání - rozvíjení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění

Sebepoznání a sebepojetí - péče o dobré vztahy, chování podporující dobré vztahy k sobě a k druhým lidem, péče o dobré vztahy v kolektivu třídy

Seberegulace a sebeorganizace - cvičení sebekontroly, sebeovládání

Psychohygienu – dovednosti pro pozitivní naladění mysli, vzájemná pomoc mezi žáky

Sociální rozvoj

Poznávací schopnosti – vzájemné poznávání se ve skupině – v kolektivu třídy

Mezilidské vztahy – nácvik chování podporující dobré vztahy (respekt, podpora, pomoc)

Komunikace – cvičení a pozorování a sdělování, komunikace v různých situacích, způsoby odmítání nevhodné nebo nepříjemné komunikace

Spolupráce – rozvoj individuálních dovedností, vzájemné vztahy

Morální rozvoj

Řešení problémů – dovednosti pro řešení problémových situací a rozhodování

VDO

Lidské vztahy

Kulturní rozdíly – poznávání odlišností kultur (kulturní zvyky a obyčeje)

Lidské vztahy – tolerantní rozvoj vztahů v rodině, mezi vrstevníky a ve škole , význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti

Etnický původ – základní informace o různých etnických a kulturních skupinách, různé způsoby života, rovnocennost všech etnických skupin a kultur

ČŽP

Ekosystémy – ochrana a vnímání přírody, vztah člověka k přírodě, odpovědný přístup k přírodě (význam lesa, pole, vodních zdrojů, lidských sídel, kulturní krajiny), tvořivé činnosti v přírodě

Základní podmínky života – klíčový význam vody, ovzduší, půdy, energie, přírodních zdrojů

Vztah člověka k prostředí – způsoby a řešení odpadového hospodářství, zajišťování ochrany životního prostředí, ekologický přístup k prostředí, ochrana zdraví

Lidské aktivity a problémy životního prostředí – doprava a životní prostředí, průmysl a životní prostředí, odpady a hospodaření s nimi (využití odpadových surovin, třídění a recyklace), význam ochrany přírody

MV

Tvorba mediálního sdělení – využití aktualit z televize – rozhlasu, využití encyklopedií, časopisů, kresba na PC, video

VPZ

Svět práce – vztah k práci, dokončení započaté práce, bezpečnost a ochrana zdraví při práci

Sebeprezentace - ukázka hotových výtvorů prostřednictvím nástěnek, instalace výstavy, kolektivní práce, projektové dny – Vánoce, Velikonoce (jarmark)

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

žáci

- osvojují si různé výtvarné techniky a postupy
- uplatňují vlastní myšlenky, názory, prožitky, pozorování
- učí se vnímat a hodnotit výtvarné práce své i druhých

učitel

- vytváří podnětné a motivující prostředí
- nabízí různé formy a techniky práce
- vede k poznávání a hodnocení tvorby

Kompetence k řešení problémů

žáci

- při zadání úkolu žák hledá nejvhodnější způsob realizace
- snaží se samostatně volit vhodné výtvarné techniky a postupy práce

učitel

- podporuje samostatnost při volbě způsobu realizace
- předkládá dostatek námětů k samostatnému zpracování a řešení problémů souvisejících s výběrem techniky, materiálů, pomůcek

Kompetence komunikativní

žáci

- při práci ve skupině se snaží naslouchat, spolupracovat a pomáhat si

- pomocí výtvarných prostředků a činností jsou vedeni k vyjádření svých pocitů a prožitků
- dle svých možností dokáží vyjádřit svůj názor na vybrané umělecké dílo

učitel

- vede žáky k toleranci, spolupráci a naslouchání druhým
- motivuje žáky k vyjádření svých prožitků a pocitů
- učí žáky vnímat a respektovat výtvarné projevy ostatních
- vede žáky k vnímání uměleckých děl a výtvarného umění

Kompetence sociální a personální

žáci

- učí se respektovat a dodržovat pravidla při práci v týmu
- svou pracovní činností se snaží kladně ovlivňovat kvalitu práce

učitel

- vede žáky k vzájemné pomoci a práci v týmu
- umožňuje zažít každému žákovi úspěch
- vede žáky k zodpovědnosti za výsledky své práce

Kompetence občanské

žáci

- prezentují výsledky své práce a účastní se výtvarných soutěží
- vyjadřují uměleckou tvorbou své prožitky a postoje k jevům ve společnosti

učitel

- rozvíjí u žáků úctu k uměleckým dílům a výsledkům svých výtvarných prací

- seznamuje žáky s uměleckými díly v návaznosti na kulturní a historické tradice

Kompetence pracovní

žáci

- při výtvarné činnosti se soustředí na vlastní práci a její dokončení
- osvojují si výtvarné techniky a postupy práce
- dodržují hygienická a bezpečnostní pravidla při práci s nástroji a výtvarným materiálem

učitel

- seznamuje žáky s různým výtvarným materiálem, nástroji a technikami
- vede žáky k dodržování hygienických a bezpečnostních pravidel při práci s nástroji a výtvarným materiálem
- vede žáky k dokončení započaté práce

Kompetence odborné

Dodržovat zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při práci

žáci

- seznamují se s dodržováním hygieny, zásad bezpečnosti, pravidel při práci
- jsou vedeni k nošení vhodného pracovního oděvu
- jsou vedeni k pořádku a čistotě pracovního prostředí – nebezpečí úrazu, uklouznutí

učitel

- seznamuje žáky se zásadami hygieny, bezpečnosti a pravidel při práci
- vede žáky k dodržování čistoty pracovního místa – čistota práce
- důsledně vyžaduje vhodný pracovní oděv při práci

UČEBNÍ OSNOVY 1. a 2. ročník

1. **Vzdělávací oblast:** *Člověk a zdraví*
2. **Vzdělávací obor:** Tělesná výchova
3. **Vyučovací předmět:** **TĚLESNÁ VÝCHOVA**

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Vyučovací předmět tělesná výchova vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví. Obsah tematických celků v tělesné výchově upravujeme s ohledem na postižení a individuální zvláštnosti žáků, zohledňujeme jejich individuální zdravotní a psychický stav. Žáci jsou vedeni k pravidelnému provádění pohybových činností a ke kompenzování negativních vlivů současného způsobu života.

Je rozvíjena vzájemná spolupráce a soutěživost s vyrovnáním se se situací úspěchu i neúspěchu. Cílem tělesné výchovy je podpora rozvoje organismu, vytváření pohybových dovedností a návyků potřebných k pracovnímu a společenskému uplatnění žáků. V neposlední řadě je cílem chování a jednání podle zásad „fair play.“

Zvláštní místo má zdravotní tělesná výchova. Je součástí tělesné výchovy, která se zřizuje pro žáky s trvale nebo přechodně změněným zdravotním stavem. Zařazení žáků do zdravotní tělesné výchovy se provádí na základě doporučení lékaře. Cílem zdravotní tělesné výchovy je odstranění nebo alespoň zmírnění zdravotního oslabení.

Prvky zdravotní tělesné výchovy prolínají do dalších vyučovacích předmětů, uplatňují se o přestávkách.

Vyučuje se 2 hodiny týdně v každém z ročníků.

Vzdělávací obsah předmětu **Tělesná výchova** je rozdělen na tematické okruhy:

Činnosti ovlivňující zdraví

- význam pohybu pro zdraví – pohybové činnosti, režim, rekreační sport
- zdravotně zaměřené činnosti – správné držení těla, průpravná, koordinační, kompenzační, relaxační, psychomotorická, dechová a jiná zdravotně zaměřená cvičení
- hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech

Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností

- sportovní a pohybové hry, základy gymnastiky, rytmické, průpravné a kondiční formy cvičení
- koordinační, kompenzační, relaxační a vyrovnávací cvičení
- základy atletiky, sportovních her
- turistika a pobyt v přírodě
- netradiční pohybové činnosti
- sportovní soutěže

Činnosti podporující pohybové učení

- komunikace v TV – povely, signály, terminologie
- organizační činnosti
- aktuální informace ze sportu, zdroje informací
- zásady jednání a chování fair play
- první pomoc při sportovních úrazech – praktická cvičení

Organizace: tělesná výchova probíhá v tělocvičně, na sportovních hřištích. Ke zvýšení účinnosti TV na zdravý rozvoj žáků v co největší míře využíváme přírodní prostředí pro cvičení v přírodě, pobyt v bazénu, na zimním stadionu.

Předmětem Tělesná výchova prolínají tato **průřezová témata:** Osobnostní a sociální výchova a Multikulturní výchova.

Osobnostní a sociální výchova – schopnosti poznávání, sebepoznávání a jednání ve specifických situacích a rolích, cvičení sebeovládání.

Multikulturní výchova – žáci jsou vedeni k rozvoji mezilidských vztahů ve škole, v rodině, k toleranci k druhým, vzájemnému respektování se, spolupráci.

Mediální výchova - využívání DVD, CD přehrávačů, nosičů - cvičení s hudbou.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

žáci

- procvičují si pojmy tělocvičného názvosloví
- cvičí dle popisu cvičení
- snaží se změřit a porovnat výkony vlastní i spolužáků
- využívají informační zdroje o sportovních akcích a aktivitách, snaží se podat o nich informace
- jsou zodpovědní za své zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty
- poznávají cíl a smysl svých aktivit

učitel

- umožňuje žákům, aby se naučili na základě jasných kritérií hodnotit své činnosti nebo výsledky
- jde žákům osobním příkladem
- dodává žákům sebedůvěru
- sleduje jejich pokroky

Kompetence k řešení problémů

žáci

- uplatňují zásady bezpečného chování ve sportovním prostředí
- adekvátně reagují v situaci úrazu spolužáka
- adekvátně reagují na problémy v souvislosti s nespportovním chováním

učitel

- dodává žákům sebedůvěru, podle potřeby žákům v činnostech pomáhá
- podporuje žáky, aby pozitivně prožívali osvojené pohybové činnosti a využívali je k překonávání negativních tělesných a duševních stavů
- vede žáky ke správnému sportovnímu chování, jednání a vystupování

Kompetence komunikativní

žáci

- snaží se spolupracovat při týmových pohybových činnostech a soutěžích

- snaží se reagovat na povely a pokyny
- v rámci svých možností a schopností organizují jednoduché pohybové soutěže
- dbají na kulturní úroveň komunikace, netolerují agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy, přátelsky komunikují s žáky z různých tříd, ročníků, a věkových kategorií

učitel

- zapojuje žáky do týmové spolupráce
- vede žáky k vzájemnému naslouchání a oceňování přínosu druhých
- vede žáky k pozitivní prezentaci, vystupování své osoby na veřejnosti
- umožňuje žákům podílet se na sestavování pravidel, důsledně vyžaduje jejich dodržování

Kompetence sociální a personální

žáci

- učí se jednat v duchu fair – play, pracovat v týmu
- rozpoznávají vzájemné odlišnosti jako podmínky spolupráce
- dodržují pravidla, označují přestupky
- respektují opačné pohlaví
- snaží se zvládat pohybové činnosti ve skupině

učitel

- vede žáky k jednání v duchu fair play
- zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat
- umožňuje každému žákovi zažít úspěch
- vyžaduje dodržování dohodnutých postupů a pravidel

Kompetence občanské

žáci

- podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu
- projevují přiměřenou samostatnost a vůli pro zlepšení své zdatnosti
- spojují svou pohybovou činnost se zdravím, zařazují si do vlastního pohybového režimu cvičení
- snaží se kriticky zhodnotit své pohybové aktivity i pohybové aktivity ostatních
- učí se být ohleduplní a taktní

- učí se prosazovat svá práva a dodržovat své povinnosti

učitel

- žákům umožňuje, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činnosti nebo jejich výsledků
- nabízí žákům vhodné pohybové aktivity jako protipól nežádoucím sociálně patologickým jevům
- je vždy připraven podat žákům pomocnou ruku
- buduje přátelskou atmosféru
- dodržuje právní předpisy a vnitřní normy školy
- respektuje osobnost žáka a jeho práva

Kompetence pracovní

žáci

- uplatňují hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známém i méně známém prostředí
- učí se užívat jednotlivé tělocvičné nářadí a náčiní
- poznávají reálné hranice svých fyzických možností a schopností

učitel

- učí žáky dodržovat organizační, hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodné a bezpečné sportovní činnosti ve známém i méně známém prostředí
- učí žáky nepřeceňovat své fyzické síly a možnosti
- učí žáky využívat znalosti a dovednosti v běžné praxi

UČEBNÍ OSNOVY pro 1. a 2. ročník

1. **Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví**
2. **Vzdělávací obor: Výchova ke zdraví**
3. **Vyučovací předmět: VÝCHOVA KE ZDRAVÍ**

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Člověk a zdraví** učí žáky chápat zdraví jako vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody a základním poznatkům, které by měli využívat v každodenním životě. Rovnoměrně rozvíjí fyzické i psychické schopnosti, pohybové dovednosti i sociální adaptaci žáků. Žáci si osvojují a upevňují postoje ke zdravému způsobu života.

Výchova ke zdraví je jedním z okruhů vzdělávací oblasti **Člověk a zdraví**, druhým okruhem je **Tělesná výchova**, jejíž součástí je **Zdravotní tělesná výchova**.

Předmět Výchova ke zdraví **se vyučuje** jako samostatný předmět v 1. a 2. ročník 1 vyučovací hodinu týdně. Výuka bude probíhat ve třídě, v přírodě, v terénu (úřady, centra odborné pomoci, lékárna apod.).

Vzdělávací okruh **Výchova ke zdraví** zahrnuje učivo důležité pro rozvoj a upevňování vědomostí a dovedností směřujících ke zdravému způsobu života a ochraně zdraví. Jejím cílem je rozšířit a upevnit dovednosti a znalosti potřebné k preventivní a aktivní péči o duševní a tělesné zdraví, formování odpovědnosti za ochranu svého zdraví a zdraví jiných. Zahrnuje také dovednosti potřebné pro řešení mimořádných událostí (živelné pohromy, havárie, krizové situace apod.). Seznamujeme žáky s negativními zdravotními a sociálními dopady zneužívání léků a návykových látek na lidský život. Důraz se klade na výchovu proti závislostem (na alkoholu, tabákových výrobcích, drogách, nevhodných doplňcích výživy, hracích automatech, internetu aj.), proti médii vnucovanému ideálu tělesné krásy mladých lidí a na výchovu k odpovědnému přístupu k sexu.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- získávání orientace v základních názorech na zdraví a postupnému uplatňování preventivních činností podporujících zdraví;
- dodržování zásad zdravého způsobu života a ochrany zdraví, zodpovědnosti a péči o své zdraví a snaze o jeho zlepšení a posílení;
- rozpoznávání základních situací ohrožujících tělesné, duševní a sociální zdraví vlastní i druhých;
- dodržování správných stravovacích návyků a v rámci svých možností k uplatňování zásad správné výživy;
- získávání komunikačních dovedností k prevenci násilí a zneužívání;
- uvědomění si souvislostí zdravotních a psychosociálních rizik spojených se zneužíváním návykových látek, provozováním hazardních her a jejich vlivem na všechny složky zdraví člověka;
- získávání informací o centrech odborné pomoci;

Předmětem prolínají **průřezová témata** – osobnostní a sociální výchova a výchova demokratického občana:

OSV – *osobnostní rozvoj* – rozvoj schopností poznávání, sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace, psychohygienu; *sociální rozvoj* – poznávací schopnosti, mezilidské vztahy, komunikace, spolupráce; *morální rozvoj* – řešení problémů;

VDO – *lidské vztahy* – lidské vztahy, národnostní menšiny, rasová nesnášenlivost

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

žáci

- osvojují si poznatky obsažené ve vzdělávacím programu
- vyhledávají informace a snaží se je využívat v praktickém životě
- v rámci svých možností plánují, organizují vlastní učení
- seznamují se se základními pojmy z oblasti ochrany zdraví a zdravého životního stylu

učitel

- zadává úkoly, které vyžadují využití poznatků z různých předmětů, vlastní iniciativu
- vede a motivuje žáky ke zdravému životnímu stylu
- uplatňuje individuální přístup
- zajímá se o názory, zkušenosti žáků a usměrňuje je vhodným způsobem

Kompetence k řešení problémů

žáci

- poznávají nejrůznější problémové situace, plánují způsob jejich řešení
- vyhledávají vhodné informace k řešení
- znají činitele rizikového chování a znají důsledky nesprávných rozhodnutí
- ví, jak postupovat v případě ohrožení vlastní nebo jiné osoby

učitel

- nastoluje nejrůznější problémové situace a vede žáky k jejich řešení
- klade otevřené otázky, hodnotí způsobem pro žáka motivujícím a povzbuzujícím
- volí vhodné metody a pomáhá žákovi zvládnout správný postup vyřešení problému
- nacvičuje s žáky postupy a praktické dovednosti

Kompetence komunikativní

žáci

- rozvíjí své komunikační dovednosti s ohledem na své individuální možnosti a zvláštnosti
- dokáží v rámci svých možností srozumitelně se vyjádřit ústní, písemnou nebo jinou alternativní formou
- snaží se naslouchat druhým, rozumět obsahu sdělení a adekvátně na ně reagovat

učitel

- je pro žáky vzorem kultivovaného projevu
- volí vhodné komunikační prostředky a motivuje žáky k vzájemné komunikaci a dorozumění se
- podporuje přátelskou komunikaci mezi všemi zúčastněnými – mezi spolužáky a žákem a učitelem a žáky

Kompetence sociální a personální

žáci

- učí se pracovat ve skupině, zaujímat v ní patřičné místo
- učí se vzájemně si pomáhat při řešení určitých problémů, vstřícné mezilidské vztahy
- učí se uvědomovat si nebezpečí možného psychického i fyzického zneužití vlastní osoby
- dle svých schopností ví, jak se zachovat v krizových situacích i situacích ohrožujících život

učitel

- zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat, vede ke společnému hledání optimálního řešení problému

- vede žáky k ohleduplnosti k druhým, vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- posiluje u žáka sociální chování a sebeovládání a sebedůvěru

Kompetence občanské

žáci

- učí se využívat osvojené návyky a dovednosti k zapojení se do společnosti, respektovat normy
- učí se zdůvodnit význam zdravého životního stylu, chránit své zdraví i zdraví druhých lidí
- snaží se rozpoznat a předcházet nevhodnému a rizikovému chování

učitel

- zaměřuje výuku k zdravému životnímu stylu a vede žáky k zodpovědnosti za své zdraví
- sleduje chování žáků a včas přijímá účinná opatření
- vede žáky k ohleduplnosti a vzájemné spolupráci a vytváří přátelskou atmosféru

Kompetence pracovní

žáci

- učí se základy první pomoci a postupy ochrany člověka za mimořádných situací
- na modelových situacích nacvičují strategie využitelné v běžném životě
- učí se využívat různé informační zdroje, pomůcky, techniky a postupy

učitel

- na modelových situacích nacvičuje s žáky základy první pomoci a ochrany člověka za mimořádných situací

- umožňuje žákům pracovat s různými informačními zdroji a využívat různé vhodné pomůcky, techniky
- vytváří pro žáky příležitosti k aplikacím v modelových situacích, motivuje k další aktivitě

Odborné kompetence

žáci

- dodržují právní předpisy z oblasti BOZP, hygienické předpisy a předpisy požární ochrany
- v rámci bezpečnostních předpisů dbají na své zdraví

učitel

- seznamuje žáky s bezpečnostními předpisy, dbá na jejich dodržování
- dbá na bezpečnost a zdraví při práci žáků

UČEBNÍ OSNOVY 1. a 2. ročník

- 1. Vzdělávací oblast: Odborné činnosti**
- Vzdělávací obor: Rodinná výchova
- 3. Vyučovací předmět: RODINNÁ VÝCHOVA**

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Odborné činnosti** je jednou ze stěžejních vzdělávacích oblastí, která vede k utváření odborných kompetencí potřebných pro výkon praktických činností. Cílem odborného vzdělávání je připravit žáka na úspěšný, smysluplný a odpovědný osobní, občanský i pracovní život v podmínkách měnícího se světa.

Vzdělávací oblast **Odborné činnosti** zahrnuje vzdělávací okruhy: **Rodinná výchova a Výživa a příprava pokrmů.**

Vzdělávací okruh **Rodinná výchova** se zabývá výchovou k rodičovství a rodinnému životu. Respektuje osobnost žáka, rovnoměrně rozvíjí fyzické i psychické předpoklady pro založení rodiny i jeho sociální adaptaci. Pomáhá žákům v získávání a upevňování znalostí a dovedností nutných pro fungování rodiny, partnerských vztahů, péči o domácnost, řešení ekonomických činností, rodinné soužití, péči o děti a jejich výchovu.

Organizace: předmět Rodinná výchova se vyučuje jako samostatný předmět v 1. a 2. ročníku 3 vyučovací hodiny týdně. Výuka bude probíhat ve třídě, v terénu (úřady, pošta, lékárna), v přírodě.

Cílem vzdělávacího okruhu je zaměření na vztahy mezi lidmi, získání základních dovedností v péči o domácnost a naučit žáky znát svá práva i povinnosti v oblasti rodinného života, ale také kde vyhledat pomoc v případě krizových situací.

Cílové zaměření vzdělávacího okruhu

Vzdělávání v tomto vzdělávacím oboru směřuje k utváření klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- získávání rozvoje a upevňování znalostí a dovedností potřebných k přípravě žáků na život v rodině
- základní znalostem svých práv a povinností v oblasti partnerských vztahů, rodinného života a připravenosti na plnění základních rolí v rodině, uvědomění si významu rodiny
- uvědomění si důležitosti výchovy k rodičovství, role otce, matky, péče o dítě od narození, výchovu dětí až k dospělosti;
- vytváření specifických vlastností důležitých v mezilidských vztazích
- poskytnutí návyků k rozvíjení vlastní osobnosti a znalostí, kde vyhledat pomoc v případě krizových situací
- rozvíjení základních manuálních a pracovních dovedností a znalostí v oblasti péče o domácnost
- dodržování pravidel hygieny a bezpečnosti práce

Předmětem prolínají **průřezová témata** – osobnostní a sociální výchova, výchova demokratického občana, výchova k práci a zaměstnanosti:

OSV – *osobnostní rozvoj* – rozvoj schopností poznávání, sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace, psychohygiena; *sociální rozvoj* – poznávací schopnosti, mezilidské vztahy, komunikace, spolupráce; *morální rozvoj* – řešení problémů;

VDO – *lidské vztahy* – kulturní rozdíly, lidské vztahy;

VPZ – svět práce, sebe prezentace.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

žáci

- jsou motivováni k aktivnímu zapojování se do vyučovacího procesu

- používat základní pojmy z různých vzdělávacích oblastí a pracovních činností
- dokázat vyhledávat informace a využívat je v praktickém životě

učitel

- zajímá se o názory, zkušenosti žáků
- zadává úkoly vyžadující využití poznat z různých předmětů, vlastní iniciativu dětí, zařazuje metody, při kterých docházejí k řešením sami žáci
- sleduje při hodině pokroky všech žáků, vhodně motivuje, chválí, vede žáky k hodnocení mezi sebou navzájem
- vytváří takové podmínky a situace, v nichž žák zažívá radost a pocit úspěchu
- uplatňuje individuální přístup, zohledňuje pomalé pracovní tempo žáka

Kompetence k řešení problémů

žáci

- měli by rozpoznat problémy a hledat způsob jejich řešení
- měli by řešit běžné životní situace a překážky, překonávat je přiměřeně ke svým možnostem, případně za pomoci druhé osoby
- měli by dokázat přivolat pomoc v případě ohrožení vlastní nebo jiné osoby
- jsou vedeni k žádosti o pomoc při řešení problému

učitel

- nabízí různá řešení problémů
- ukazuje žákovi cestu ke správnému řešení prostřednictvím jeho chyb
- volí vhodné metody a pomáhá žákovi dopracovat se ke správnému postupu a vyřešení problému

- řešení problému hodnotí povzbuzujícím a motivujícím způsobem

Kompetence komunikativní

žáci

- učí se vyjádřit své myšlenky, názory, vhodnou formou se snažit obhájit svůj názor
- mají dokázat se v rámci svých možností srozumitelně vyjadřovat ústní, písemnou nebo jinou alternativní formou
- naslouchat druhým, rozumět obsahu sdělení a adekvátně na ně reagovat
- využívat získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

učitel

- je pro žáky vzorem kultivovaného projevu a vede žáky ke kultivovanému projevu s ohledem na možnosti žáků
- podporuje přátelskou komunikaci mezi všemi zúčastněnými komunikace
- vytváří příležitosti pro relevantní komunikaci mezi žáky
- nabízí žákům vhodné informační a komunikační prostředky

Kompetence sociální a personální

žáci

- spolupracují ve skupině, zaujímají v ní patřičné místo, učí se vzájemně si pomáhat
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, přispívají k vytváření vstřícných mezilidských vztahů
- v případě potřeby poskytnou pomoc nebo o ni požádají

- uplatňují základní pravidla společenského chování

učitel

- uplatňuje individuální přístup k žákům
- zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat, vede žáky k ohleduplnosti k druhým, vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- posiluje u žáka sociální chování a sebedůvěru

Kompetence občanské

žáci

- respektují názory ostatních
- rozhodují se v zájmu podpory a ochrany zdraví
- formují si volní a charakterové vlastnosti
- učí se chránit si své zdraví a zdraví druhých

učitel

- zajímá se, jak vyhovuje žákům jeho způsob výuky a přizpůsobuje se jednotlivým individualitám
- sleduje chování žáků a včas přijímá účinná opatření

Kompetence pracovní

žáci

- učí se chápat význam práce a možnost vlastního zapojení do pracovního procesu
- učí se spolupráci, respektu práce své i druhých
- učí se znát využití poradenských a zprostředkovatelských služeb
- učí se řídit zásadami bezpečnosti a ochrany zdraví při práci i hygieny práce

- učí se využívat různých pomůcek a technik při práci

učitel

- nabízí vhodné pomůcky a techniky pro využití žákem
- vytváří pro žáky příležitosti k aplikacím v modelových situacích
- motivuje žáky k aktivitě, vytváří podnětné prostředí pro práci

Odborné kompetence

žáci

- dodržují právní předpisy z oblasti BOZP, hygienické předpisy a předpisy požární ochrany
- v rámci dodržování bezpečnostních předpisů dbají na své zdraví

učitel

- seznamuje žáky s bezpečnostními předpisy, dbá na jejich dodržování
- dbá na bezpečnost a zdraví žáků při práci

UČEBNÍ OSNOVY 1. a 2. ročník

- 1. Vzdělávací oblast: Odborné činnosti**
2. Vzdělávací obor: Výživa a příprava pokrmů
- 3. Vyučovací předmět: Výživa a příprava pokrmů**

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávací oblast **Odborné činnosti** je jednou ze stěžejních vzdělávacích oblastí, která vede k utváření odborných kompetencí potřebných pro výkon praktických činností. Vzdělávací okruh **Výživa a příprava pokrmů** je realizován v obou ročnících středního vzdělávání a je určen všem žákům, tj. dívkám i chlapcům. Cílem vzdělávacího okruhu je získání znalostí základních pojmů, dovedností při přípravě pokrmů s uplatňováním zásad racionální výživy, správném skladování a zpracování potravin i základních poznatků o správném stolování. Osvojení si a zvládnutí základních vědomostí z oblasti správné výživy i technologických postupů při přípravě pokrmů. Dodržování odpovídajícího společenského chování, zvládnutí správného stolování, hygieny a bezpečnosti práce.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Obsah vzdělávacího oboru jim poskytuje základní vědomosti a pracovní dovednosti v oblasti výživy a jejich využití v praktickém životě. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. Důraz je kladen na vytvoření návyků žáků k dodržování osobní i provozní hygieny a hygieny prostředí a hospodárnému využívání potravin s ohledem na životní prostředí. Výběr a způsob realizace jednotlivých tematických okruhů závisí na podmínkách a možnostech školy a schopnostech žáků. V průběhu praktických činností získávají žáci základní poučení o materiálech, pomůckách a přístrojích, které používají, o bezpečnosti práce s nimi, a to v nezbytné míře na uživatelské úrovni, s ohledem na jejich využití v praxi. Vzdělávací okruh se vyučuje v celkové časové dotaci 4 hodiny týdně a probíhá ve cvičné kuchyni.

Průřezová témata:

Rozvíjí především průřezová témata:

OSV

- **Rozvoj schopnosti poznávání** - rozvíjení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění
- **Sebepoznání a sebepojetí**- péče o dobré vztahy, chování podporující dobré vztahy k sobě a k druhým lidem , péče o dobré vztahy v kolektivu třídy
- **Seberegulace a sebeorganizace**- cvičení sebekontroly, sebeovládání
- **Psychohygienu** – dovednosti pro pozitivní naladění mysli, vzájemná pomoc mezi žáky

Sociální rozvoj

- **Poznávací schopnosti** – vzájemné poznávání se ve skupině – v kolektivu třídy ,na pracovišti, rozvoj schopnosti rozeznat nebezpečí
- **Mezilidské vztahy** – nácvik chování podporující dobré vztahy (respekt, podpora, pomoc)
- **Komunikace** – cvičení a pozorování a sdělování, komunikace v různých situacích , způsoby odmítání nevhodné nebo nepříjemné komunikace , praktická cvičení komunikace
- **Spolupráce** – rozvoj individuálních dovedností, vzájemné vztahy , vedení k uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci

Morální rozvoj

Řešení problémů – dovednosti pro řešení problémových situací a rozhodování

VDO

Lidské vztahy

- **Kulturní rozdíly** – poznávání odlišností kultur - mezinárodní kuchyně
- **Lidské vztahy** – tolerantní rozvoj vztahů mezi vrstevníky a ve škole , význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti
- **Etnický původ** – základní informace o různých etnických a kulturních skupinách, různé způsoby života - přípravy pokrmů, výživa různých skupin obyvatelstva

ČŽP

- **Ekosystémy** – ochrana a vnímání přírody, vztah člověka k přírodě, odpovědný přístup k přírodě, (význam lesa, pole, vodních zdrojů, lidských sídel, kulturní krajiny)

tvořivé činnosti v přírodě

- **Základní podmínky života** – klíčový význam vody, ovzduší, půdy, energie, přírodních zdrojů - **Vztah člověka k prostředí** – způsoby a řešení odpadového hospodářství, zajišťování ochrany životního prostředí, hospodárné využívání potravin s ohledem na životní prostředí, ochrana zdraví

- **Lidské aktivity a problémy životního prostředí** – ekonomické nakládání se surovinami, energiemi a jinými materiály s ohledem na životní prostředí, odpady a hospodaření s nimi (využití odpadových surovin, třídění a recyklace), význam ochrany přírody

MV

Tvorba mediálního sdělení – využití aktualit z televize (pořady o vaření), rozhlas, využití odborných knih („kuchařka“), encyklopedií, časopisů

VPZ

Svět práce – vztah k práci dle individuálních možností a schopností , dokončení započaté práce , bezpečnost a ochrana zdraví při práci , orientace v základním vybavení kuchyně, udržení pořádku na pracovním místě

Sebeprezentace - ukázka hotových pokrmů, dodržování odpovídajícího společenského chování a uplatňování základních znalostí stolování

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetencí žáků

Kompetence k učení

žáci

- osvojují si poznatky obsažené ve vzdělávacím programu
- učí se pracovat dle instrukcí nebo návodu
- uplatňují vlastní myšlenky, názory, - pozorování
- využívají vhodně naučené metody a techniky práce
- dle vlastních možností a schopností dokáží vyhledat informace a využít je v praktickém životě

učitel

- vytváří podnětné prostředí, nabízí více řešení
- vede k poznávání vlastních pokroků žáků ve své tvorbě

Kompetence k řešení problémů

žáci

- při zadání úkolu žák rozpozná pracovní problém a hledá nejvhodnější způsob řešení
- dle svých možností a schopností se snaží samostatně volit vhodné postupy práce
- dokáže přivolat pomoc v případě ohrožení vlastní nebo jiné osoby

učitel

- vede žáky k bezpečnému používání pomůcek a přístrojů
- seznamuje žáky s materiály
- při volbě pracovních postupů podporuje u žáků samostatnost

Kompetence komunikativní

žáci

- při práci ve skupině dokáží vyjádřit svůj názor, vhodnou formou ho obhájit a tolerovat názory druhých
- dle svých možností dokáží vyjádřit svůj názor, naslouchat druhým, adekvátně reagovat

učitel

- vede žáky k toleranci a naslouchání druhým
- učí žáky vytvářet kvalitní spolupráci

Kompetence sociální a personální

žáci

- učí se respektovat pravidla při práci v týmu
- snaží se je dodržovat a svou pracovní činností kladně ovlivňovat kvalitu práce

učitel

- vede žáky ke vzájemné pomoci a spolupráci
- umožňuje zažít každému žákovi úspěch
- zohledňuje rozdíly individuální možnosti i pracovní tempo jednotlivých žáků

Kompetence občanské

žáci

- prezentují výsledky své práce
- rozpoznají nevhodné a rizikové chování, uvědomují si jeho možné důsledky
- učitel dle vlastních možností a schopností vede žáky k sebeúctě i k úctě k druhým lidem
- seznamuje žáky s publikacemi o „vaření“ (knihy, časopisy)
- upozorňuje žáky na bezpečnost práce

Kompetence pracovní

žáci

- při samostatné práci se soustředí na pracovní výkon, jeho dokončení a dodržují vymezená pravidla
- učí se pracovat dle instrukcí nebo návodu
- dodržují hygienická a bezpečnostní pravidla při práci s nástroji a materiálem
- osvojují si základní pracovní dovednosti, návyky a postupy pro pracovní činnosti

- plní stanovené povinnosti, jsou schopni spolupráce, respektují práci svou i druhých
- prohlubují si znalosti stolování

učitel

- učí žáky chránit své zdraví při práci s různými nástroji a technikami
- vede žáky k dodržování hygienických a bezpečnostních pravidel při práci

Kompetence odborné

Dodržovat zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při práci

žáci

- seznamují se s návody k obsluze jednotlivých spotřebičů v souladu s bezpečným používáním
- učí se odborně zacházet s přístroji a domácími spotřebiči
- jsou vedeni k čistotě pracovního prostředí – nebezpečí úrazu, uklouznutí
- jsou vedeni k nošení vhodné pracovní obuvi a oděvu

učitel

- seznamuje žáky s návody k obsluze jednotlivých spotřebičů
- vede žáky k odbornému zacházení s přístroji a důslednému dodržování zásad bezpečnosti při jejich obsluze
- vede žáky k dodržování čistoty pracovního prostředí před, během i po práci
- důsledně vyžaduje vhodný pracovní oděv i obuv při práci

UČEBNÍ OSNOVY 1. a 2. ročník

1. **Vzdělávací oblast:** *Odborné činnosti*
2. **Vzdělávací obor:** Ruční práce
3. **Vyučovací předmět:** **RUČNÍ PRÁCE**

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Vyučovací předmět Ruční práce poskytuje seznámení s oblastí ruční práce – základy a různé techniky práce se dřevem, kovem, plasty, papírem, přírodními materiály, přízí, textilem, sádrou, práce s keramickou hlinou, atd. Různé techniky se navzájem doplňují, kombinují. Aktuálně je lze doplňovat o nové způsoby práce, využití, tvoření. Obsah tematických celků bude upravován s ohledem na postižení a individuální zvláštnosti žáků, materiálních a technických možností školy.

Organizace výuky je dána charakteristikou předmětu, probíhá převážně formou praktických cvičení ve třídě, v odborných učebnách. Získané dovednosti žáci využijí jak v osobním životě, v pracovním uplatnění, tak v rámci zájmových činností ve volném čase. Každá získaná dovednost zvýší soběstačnost žáků a možnost jejich seberealizace. Rozsah tematických celků, jejich pořadí, popř. zařazení jiných témat volí učitel podle možností a schopností žáků.

Ve výuce je kladen důraz na hygienu a bezpečnost při činnostech.

Vyučuje se 3 hodiny týdně v každém z ročníků.

Předmět bude posílen o 1 hodinu z disponibilní časové dotace.

Vzdělávací obsah předmětu **Ruční práce** je rozdělen na tematické okruhy:

- *Ruční šití a vyšívání*
 - *druhy ručních stehů*
 - *pomůcky na vyšívání*

- *Strojové šití*
 - *šicí stroj, navlékání nití*
 - *šití švů*

- *Háčkování, pletení*
 - *vhodný materiál, pomůcky*
 - *základy technik*
 - *využití zbytků příze*

- *Batikování, savová technika, malba na textil*
 - *výběr vhodného materiálu*
 - *práce s barvou, savem – bezpečnost při práci*

- *Decoupage – ubrousková technika*
 - *výběr materiálů, předmětů*
 - *další úprava*

- *Práce s papírem (popř. pedig)*
 - *práce s papírem, kartonem, lepenkou, využití novin, letáků (pletení z papíru)*

- *Aranžování*
 - *aranžovací hmoty, přírodniny a další materiály*
 - *výzdoba, různé společenské události*

- *Koření, těstoviny, luštěniny, rýže, různá semena*
 - *jejich lepení (lepidlo, tavná pistole), barvení potravinářskými barvami*

- *Sádra – odlitky*
 - *práce se sádrou*
 - *vhodné formy na odlitky*

- *Dřevo*
 - *vhodné nářadí*

- *postupy opracování – bezpečnost při práci*
- *Kovy*
 - *vhodné nářadí*
 - *postupy opracování – bezpečnost při práci*
- *Plasty*
 - *práce s plasty*
- *Keramická hlína*
 - *zpracování*
 - *válení, vykrajování, zdobení*
 - *glazování*

Předmětem Ruční práce prolínají **průřezová témata**: Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Mediální výchova a Výchova k práci a zaměstnanosti.

Osobnostní a sociální výchova – schopnosti poznávání, sebepoznávání a jednání ve specifických situacích a rolích, cvičení sebeovládání, získávání sociálních dovedností pro řešení různých situací.

Výchova demokratického občana – žáci jsou vedeni k rozvoji mezilidských vztahů ve škole, v rodině, k toleranci k druhým, vzájemnému respektování se, spolupráci. Motivuje k ohleduplnosti a ochotě pomáhat druhým.

Mediální výchova – internet – vyhledávání různých technik, způsobů zpracování materiálů, návody, obrázky.

Výchova k práci a zaměstnanosti – snaží se motivovat pro zapojení do pracovního života, učí orientovat se ve světě práce, zdokonalovat verbální komunikaci při jednání na úřadech.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

žáci

- jsou motivováni k aktivnímu zapojování do vyučovacího procesu
- jsou motivováni k uplatňování a dalšímu rozšiřování, prohlubování svých vědomostí a dovedností
- jsou vedeni k práci s učebními materiály, pomůckami
- snaží se uplatňovat znalosti k rozšiřování a prohlubování svých znalostí a vědomostí
- snaží se vyhledávat informace a využívat je v praktickém životě

učitel

- vede a motivuje žáky k učení, vytváří podmínky a situace, v nichž žák zažívá radost, pocit úspěchu
- snaží se dále rozšiřovat, prohlubovat znalosti a vědomosti žáků
- vede žáky k samostatnému vyhledávání informací

Kompetence k řešení problémů

žáci

- učí se řešit zadané úkoly, využívat návodů, pomůcek vhodných k optimálnímu řešení problému
- učí se přijímat důsledky svých rozhodnutí
- jsou vedeni k žádosti o pomoc při řešení problému

učitel

- nabízí různá řešení problémů

- volí vhodné metody a pomáhá žákovi dopracovat ke správnému postupu a vyřešení problému

Kompetence komunikativní

žáci

- snaží se v rámci svých možností a schopností vyjadřovat své názory a postoje ústní, písemnou nebo jinou alternativní formou
- snaží se obhájit si svůj názor
- učí se naslouchat druhým, rozumět obsahu a adekvátně na něj reagovat
- snaží se získané komunikační dovednosti využívat k vytváření vztahů a spolupráci s ostatními lidmi

učitel

- je pro žáky vzorem kultivovaného projevu
- podporuje vzájemnou komunikaci mezi spolužáky a žákem a učitelem
- nabízí žákům vhodné informační a komunikační prostředky

Kompetence sociální a personální

žáci

- orientují se v základních mravních hodnotách, uplatňují základní pravidla společenského chování
- respektují práva a povinnosti svá i ostatních
- snaží se jednat zodpovědně vůči vlastní osobě i druhým

učitel

- vede žáky k uplatňování základních pravidel společenského chování
- posiluje u žáků sociální chování a sebeovládání, sebedůvěru
- vede k respektování práv a povinností žáků

Kompetence občanské

žáci

- respektují společenské normy, pravidla soužití
- podílí se na ochraně životního prostředí
- rozpoznají nevhodné a rizikové chování, snaží se uvědomovat si jeho následky

učitel

- respektuje věkové, intelektové a sociální zvláštnosti žáků
- vede k ochraně životního prostředí
- sleduje chování žáků a včas přijímá účinná opatření
- netoleruje nezdvořilé projevy žáků a agresivní chování

Kompetence pracovní

žáci

- osvojují si základní pracovní dovednosti, návyky a postupy pro každodenní běžné pracovní činnosti
- plní stanovené povinnosti, respektují práci svou i druhých, snaží se o spolupráci
- využívají různé pomůcky, techniku práce
- řídí se zásadami bezpečnosti a ochrany zdraví

učitel

- motivuje žáky k další aktivitě a vzdělávání
- nabízí vhodné pomůcky, techniku při práci
- vytváří podnětné prostředí pro práci

Odborné kompetence

žáci

- dodržují právní předpisy z oblasti BOZP, hygienické předpisy a předpisy požární ochrany

- používají ochranné pracovní prostředky
- v rámci dodržování bezpečnostních předpisů dbají na své zdraví
- v rámci svých možností a schopností se snaží pracovat dle daných instrukcí, návodů
- zkontroluje a snaží se zhodnotit svou práci

učitel

- seznamuje žáky s bezpečnostními předpisy, dbá na jejich dodržování
- dohlíží na používání ochranných pracovních prostředků, sám jde příkladem
- učí žáky chránit své zdraví při práci s různým materiálem, nástroji a technikami

Odborné kompetence podle zaměření školy

žáci

- jsou vedeni k práci s odbornými postupy, návody, pomůckami
- používají internet jako zdroj různých návodů, postupů
- jsou vedeni k samostatné obsluze základních domácích spotřebičů
- jsou vedeni k účelnému využití volného času
- jsou podporováni k pracovním činnostem dle svých zájmů
- jsou vedeni k práci v týmu, k vzájemné pomoci, spolupráci
- dodržují hygienu a bezpečnost při práci, používají ochranné pracovní pomůcky

učitel

- vede žáky k práci s odbornými postupy, návody, pomůckami
- zprostředkovává informace o možnostech využití internetu jako zdroje informací
- vede žáky k samostatné obsluze základních domácích spotřebičů
- vede žáky k účelnému využití volného času
- podporuje pracovní činnosti dle individuálních zájmů žáků
- vede k týmové práci, vzájemné pomoci a spolupráci
- dohlíží na dodržování hygieny a bezpečnosti při práci, používání ochranných pracovních pomůcek

UČEBNÍ OSNOVY 1. a 2. ročník

1. **Vzdělávací oblast:** *Odborné činnosti*

2. **Vzdělávací obor:** Příprava na samostatný život

3. **Vyučovací předmět:** **PŘÍPRAVA NA SAMOSTATNÝ ŽIVOT**

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Vyučovací předmět Příprava na samostatný život rozšiřuje vědomosti a dovednosti získané v předmětech Ruční práce, Výživa a příprava pokrmů a je doplněn o další činnosti – Péče o domácnost a Práce na zahradě.

Výuka bude probíhat převážně formou praktických cvičení ve třídě, odborných učebnách, školní zahradě. Získané dovednosti by měly žákům usnadnit vstup a zapojení se do běžného života.

Vyučuje se 3 hodiny týdně v každém z ročníků.

Předmět bude posílen o 2 hodiny z disponibilní časové dotace.

Předmětem Příprava na samostatný život prolínají průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Mediální výchova a Výchova k práci a zaměstnanosti.

Osobnostní a sociální výchova – schopnosti poznávání, sebepoznávání a jednání ve specifických situacích a rolích, cvičení sebeovládání, získávání sociálních dovedností pro řešení různých situací.

Výchova demokratického občana – žáci jsou vedeni k rozvoji mezilidských vztahů ve škole, v rodině, k toleranci k druhým, vzájemnému respektování se, spolupráci. Motivuje k ohleduplnosti a ochotě pomáhat druhým.

Mediální výchova – internet – vyhledávání různých technik, způsobů zpracování materiálů, návody, obrázky. Nabídky internetových obchodů k vybavení domácnosti.

Výchova k práci a zaměstnanosti – snaží se motivovat pro zapojení do pracovního života, učí orientovat se ve světě práce, zdokonalovat verbální komunikaci při jednání nejen mezi vrstevníky, ale i na úradech. Pracovně právní legislativa – pracovní poměr, zaměstnanec, zaměstnavatel (práva a povinnosti), mzda.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

žáci

- jsou motivováni k aktivnímu zapojování do vyučovacího procesu
- jsou motivováni k uplatňování a dalšímu rozšiřování, prohlubování svých vědomostí a dovedností
- snaží se vyhledávat informace a využívat je v praktickém životě
- jsou vedeni k práci s učebními materiály, pomůckami
- snaží se uplatňovat znalosti k rozšiřování a prohlubování svých znalostí a vědomostí

učitel

- vede a motivuje žáky k učení, vytváří podmínky a situace, v nichž žák zažívá radost, pocit úspěchu
- snaží se dále rozšiřovat, prohlubovat znalosti a vědomosti žáků
- vede žáky k samostatnému vyhledávání informací

Kompetence k řešení problémů

žáci

- učí se řešit zadané úkoly, využívat návodů, pomůcek vhodných k optimálnímu řešení problému
- učí se přijímat důsledky svých rozhodnutí
- jsou vedeni k žádosti o pomoc při řešení problému

učitel

- nabízí různá řešení problémů
- volí vhodné metody a pomáhá žákovi dopracovat ke správnému postupu a vyřešení problému

Kompetence komunikativní

žáci

- snaží se v rámci svých možností a schopností vyjadřovat své názory a postoje ústní, písemnou nebo jinou alternativní formou
- snaží se obhájit si svůj názor
- učí se naslouchat druhým, rozumět obsahu a adekvátně na něj reagovat
- snaží se získané komunikační dovednosti využívat k vytváření vztahů a spolupráci s ostatními lidmi

učitel

- je pro žáky vzorem kultivovaného projevu
- podporuje vzájemnou komunikaci mezi spolužáky a žákem a učitelem
- nabízí žákům vhodné informační a komunikační prostředky

Kompetence sociální a personální

žáci

- orientují se v základních mravních hodnotách, uplatňují základní pravidla společenského chování
- respektují práva a povinnosti svá i ostatních
- snaží se jednat zodpovědně vůči vlastní osobě i druhým

učitel

- vede žáky k uplatňování základních pravidel společenského chování
- posiluje u žáků sociální chování a sebeovládání, sebedůvěru
- vede k respektování práv a povinností žáků

Kompetence občanské

žáci

- respektují společenské normy, pravidla soužití
- podílí se na ochraně životního prostředí
- rozpoznají nevhodné a rizikové chování, snaží se uvědomovat si jeho následky

učitel

- respektuje věkové, intelektové a sociální zvláštnosti žáků
- vede k ochraně životního prostředí
- sleduje chování žáků a včas přijímá účinná opatření
- netoleruje nezdvořilé projevy žáků a agresivní chování

Kompetence pracovní

žáci

- osvojují si základní pracovní dovednosti, návyky a postupy pro každodenní běžné pracovní činnosti
- plní stanovené povinnosti, respektují práci svou i druhých, snaží se o spolupráci
- využívají různé pomůcky, techniku práce
- řídí se zásadami bezpečnosti a ochrany zdraví

učitel

- motivuje žáky k další aktivitě a vzdělávání
- nabízí vhodné pomůcky, techniku při práci
- vytváří podnětné prostředí pro práci

Odborné kompetence

žáci

- dodržují právní předpisy z oblasti BOZP, hygienické předpisy a předpisy požární ochrany
- používají ochranné pracovní prostředky
- v rámci dodržování bezpečnostních předpisů dbají na své zdraví
- v rámci svých možností a schopností se snaží pracovat dle daných instrukcí, návodů
- zkontroluje a snaží se zhodnotit svou práci

učitel

- seznamuje žáky s bezpečnostními předpisy, dbá na jejich dodržování
- dohlíží na používání ochranných pracovních prostředků, sám jde příkladem
- učí žáky chránit své zdraví při práci s různým materiálem, nástroji a technikami

Odborné kompetence podle zaměření školy

žáci

- jsou vedeni k práci s odbornými postupy, návody, pomůckami
- využívají internet jako zdroj různých návodů, postupů
- jsou vedeni k samostatné obsluze základních domácích spotřebičů
- jsou vedeni k péči o svůj zevnějšek – hygiena, odívání (běžné, společenské)
- jsou vedeni k samostatné péči o domácnost, prostředí, ve kterém žijí
- jsou vedeni k účelnému využití volného času
- jsou podporováni k pracovním činnostem dle svých zájmů
- jsou vedeni k zájmu o zapojení se do běžného života, seberealizaci, zaměstnání
- jsou vedeni k práci v týmu, k vzájemné pomoci, spolupráci
- dodržují hygienu a bezpečnost při práci, používají ochranné pracovní pomůcky

učitel

- vede žáky k práci s odbornými postupy, návody, pomůckami
- zprostředkovává informace o možnostech využití internetu jako zdroje informací
- vede žáky k samostatné obsluze základních domácích spotřebičů
- vede žáky k péči o svůj zevnějšek
- podporuje v samostatné péči o domácnost, prostředí, ve kterém žijí
- vede žáky k účelnému využití volného času
- podporuje pracovní činnosti dle individuálních zájmů žáků
- vede k zájmu o zapojení se do běžného života, seberealizaci, zaměstnání

- vede k týmové práci, vzájemné pomoci a spolupráci
- dohlíží na dodržování hygieny a bezpečnosti při práci, používání ochranných pracovních pomůcek

6 Hodnocení žáků a autoevaluace školy

6.1 Hodnocení žáka ve škole

V souladu s ustanoveními zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) ve znění pozdějších předpisů a po projednání v pedagogické radě školy byl vydán klasifikační řád.

Hodnocení a klasifikace žáků praktické školy je součástí jejich výchovy a vzdělávání. Účelem hodnocení a klasifikace je přispívat k odpovědnému vztahu žáka k výchově a vzdělávání v souladu se školskými předpisy. Výsledky hodnocení a klasifikace uvede škola na vysvědčení.

Hodnocení žáků:

1. Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování žáků je:

- jednoznačné
- srozumitelné
- srovnatelné s předem stanovenými kritérii
- věcné
- všestranné

2. Hodnocení vychází z posouzení míry dosažení očekávaných výstupů formulovaných v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu. Hodnocení je pedagogicky zdůvodněné, odborně správné a doložitelné.

Zásady klasifikace a hodnocení

1. Hodnocení žáka je součástí výchovně vzdělávacího procesu. Je komplexním posouzením prospěchu a chování žáka. Při hodnocení a při průběžné i celkové klasifikaci pedagogický pracovník (dále jen učitel) uplatňuje přiměřenou náročnost a pedagogický takt vůči žákovi.

2. Klasifikace je jednou z forem hodnocení, provádí se průběžně a celkově na konci každého pololetí. Při celkové klasifikaci přihlíží učitel k věkovým zvláštnostem žáka i k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učebních výkonech pro určitou indispozici.
3. Předmětem klasifikace jsou výsledky, jichž žák dosáhl ve vyučovacích předmětech v souladu s požadavky učebních osnov nebo individuálního vzdělávacího plánu. Klasifikační stupeň určí učitel, který vyučuje příslušnému předmětu. Výjimku tvoří komisionální zkoušky.
4. Při klasifikaci a hodnocení zohledňuje učitel druh a stupeň postižení, zdravotní stav, individuální a věkové zvláštnosti žáka a přihlíží ke kvalitě jeho výchovného prostředí.
5. Volí různé formy hodnocení tak, aby žák mohl dostatečně objektivně zhodnotit své znalosti a dovednosti a mohl na ně včas reagovat.
6. Hodnocení chování žáka ve škole i při akcích školy je nedílnou součástí celkového hodnocení žáka. Všechny projevy porušování norem chování, agresivity (včetně verbálních forem), netolerance či xenofobie je povinen řešit okamžitě ten pedagogický pracovník, který je projevu přítomen (popř. vykonává dozor). V co nejkratší době informuje třídního učitele a v případě závažnějších přestupků ředitele školy.
7. Případy zaostávání žáků v učení a nedostatky v jejich chování se projednávají v pedagogické radě.
8. Na konci klasifikačního období, v termínu, který určí ředitel školy, zapíše třídní učitel číslicí výsledky celkové klasifikace do katalogových listů. V případě slovního hodnocení se výsledek celkové klasifikace zapíše do katalogových listů ekvivalentní známkou.

Metodické poznámky k hodnocení žáků Praktické školy

1. Žáci jsou vyučováni podle školního vzdělávacího programu vycházejícího z rámcového vzdělávacího programu pro obor vzdělávání praktické školy dvouleté doplněného u některých žáků o individuální plány, které umožňují postupovat v jednotlivých

výchovných složkách podle individuálních schopností žáků, tempem, které je pro ně nejvhodnější.

2. Učitel sděluje žákovi hodnocení jeho výkonu bezprostředně po dokončení úkolu a poukazuje hlavně na klady jednotlivých hodnocených výkonů nebo výsledků žákovy činnosti.
3. V hodnocení žákových výkonů by mělo převažovat hlavně kladné motivující hodnocení jako je pochvala, uznání, povzbuzení, vyjádření kladného očekávání apod.
4. Žák je hodnocen vyučujícími průběžně v žákovských knížkách (studijních průkazech).

Získávání podkladů pro klasifikaci a hodnocení

Podklady pro klasifikaci a hodnocení získává učitel zejména:

- soustavným sledováním výkonů žáka a jeho připravenosti na vyučování
- různými způsoby prověřování vědomostí, dovedností a návyků (praktické, pohybové, ústní, písemné)
- analýzou výsledků aktivit žáků a vztahu k danému předmětu se zaměřením na manuální zručnost, celkovou sociální vyspělost a samostatnost
- konzultacemi s ostatními učiteli, vychovateli, případně pracovníky speciálně pedagogického centra nebo pedagogicko - psychologické poradny

- na konci klasifikačního období se hodnotí kvalita práce a učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé klasifikační období – přihlíží se k systematičnosti v práci žáka, stupeň prospěchu se určuje na základě průměru z klasifikace za příslušné období
- v předmětu, ve kterém vyučuje více učitelů, určí výsledný stupeň za klasifikační období příslušní učitelé po vzájemné dohodě

Postup při klasifikaci a hodnocení

1. Učitel soustavně vede evidenci o klasifikaci žáka.
2. Každé pololetí se vydává žákovi vysvědčení; za první pololetí lze místo vysvědčení vydat žákovi výpis z vysvědčení.
3. Hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení je vyjádřeno klasifikačním stupněm (dále jen "klasifikace"), slovně nebo kombinací obou způsobů. O způsobu hodnocení rozhoduje ředitel školy se souhlasem školské rady.
4. Při klasifikaci a hodnocení přihlíží učitel k úsilí vynaloženému žákem, jeho postojům k učení, snaze žáka a k jeho postižení. V odůvodněných případech lze žáka neklasifikovat, o čemž rozhodne ředitel na základě návrhu třídního učitele, případně odborného posudku speciálně pedagogického centra, pedagogicko - psychologické poradny, nebo odborného lékaře.
5. Učitel informuje průběžně zákonné zástupce, opatrovníky žáka o jeho prospěchu a chování. V případě zhoršení prospěchu nebo chování žáka informuje učitel zákonné zástupce, opatrovníky neprodleně.
6. Ředitel školy dbá na jednotnost hodnotících měřítek všech učitelů.
7. Při klasifikaci žáka, který nejméně tři měsíce před koncem klasifikačního období navštěvoval školu při zdravotnickém zařízení a byl tam klasifikován, se po návratu do kmenové školy respektuje návrh klasifikace školy při zdravotnickém zařízení.
8. Přestupuje-li žák na jinou školu, poskytne škola, kterou žák opouští, této škole písemnou zprávu o jeho chování, docházce a klasifikaci v jednotlivých vyučovacích předmětech.
9. Studium na praktické škole je zakončeno závěrečnou zkouškou, která se skládá z části praktické a části teoretické. Po vykonání této zkoušky je žákovi vydáno vysvědčení o závěrečné zkoušce.

6.2 Pravidla pro hodnocení žáka

Stupně hodnocení a klasifikace

Chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni:

- 1 – velmi dobré,
- 2 – uspokojivé,
- 3 – neuspokojivé.

Kritéria pro klasifikaci chování :

Stupeň 1 (velmi dobré)

Žák respektuje ustanovení školního řádu a osvojil si základní pravidla společenského chování, která dodržuje ve škole i na veřejnosti. Projevuje dobrý vztah k učitelům i spolužákům.

Stupeň 2 (uspokojivé)

Žák se dopustil závažného přestupku nebo se dopouští opakovaně méně závažných přestupků proti ustanovení školního řádu a pravidlům společenského soužití ve škole i na veřejnosti. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.

Stupeň 3 (neuspokojivé)

Žák se dopouští závažných přestupků proti školnímu řádu, nerespektuje pravidla společenského soužití a porušuje právní normy. Přes udělení opatření k posílení kázně pokračuje v asociálním chování a nemá snahu své chyby napravit.

Zvláště hrubé slovní a úmyslné fyzické napadení pracovníka školy se vždy považují za závažné zaviněné porušení povinností stanovených zákonem 561/2004 Sb., ve znění platných předpisů.

Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem se v případě použití klasifikace se hodnotí stupni prospěchu:

- 1 – výborný,
- 2 – chvalitebný,
- 3 – dobrý,
- 4 – dostatečný,
- 5 – nedostatečný.

Kritéria pro klasifikaci

V předmětech s převahou naukového zaměření

Stupeň 1 (výborný)

Žák osvojené poznatky a dovednosti aplikuje při řešení teoretických a praktických úkolů správně nebo s menšími chybami. Ústní a písemný projev je zpravidla správný a výstižný. Žák je schopen samostatně pracovat po předběžném návodu učitele.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák osvojené poznatky a dovednosti aplikuje při řešení teoretických a praktických úkolů s menšími chybami. Ústní a písemný projev má drobné nedostatky ve správnosti a přesnosti. Žák je schopen pracovat s menšími obtížemi po předběžném návodu učitele.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák má v přesnosti a úplnosti požadovaných poznatků závažné mezery. Své vědomosti dokáže uplatnit jen za pomoci učitele. Jeho ústní a písemný projev je málo rozvinutý. Žák je schopen plnit úkoly pod dohledem učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák má v přesnosti a úplnosti požadovaných poznatků četné a závažné mezery. Své vědomosti dokáže uplatnit velmi omezeně a jen za stálé pomoci učitele. Jeho ústní a písemný projev je nerozvinutý. Žák je schopen pracovat pouze pod trvalým vedením učitele.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák si předepsané učivo neosvojil. Jeho ústní a písemný projev je nevyhovující. Žák není schopen pracovat ani s trvalou pomocí učitele.

Ve vyučovacích předmětech s převahou praktického zaměření

Stupeň 1 (výborný)

Žák je v činnostech velmi aktivní. Pracuje tvořivě, samostatně, plně využívá své osobní předpoklady a velmi úspěšně je rozvíjí. Vždy používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení. Jeho projev je esteticky působivý, originální, procítěný a přesný. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje tvořivě. Aktivně se zajímá o umění a estetiku. Jeho tělesná zdatnost má vysokou úroveň.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák je v činnostech aktivní, převážně samostatný, využívá své osobní předpoklady, které úspěšně rozvíjí. Používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení. Jeho projev je esteticky působivý, originální a má jen menší nedostatky. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje méně tvořivě. Má zájem o umění a estetiku. Je tělesně zdatný.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák je v činnostech méně aktivní, samostatný a pohotový. Nevyužívá dostatečně své schopnosti v individuálním a kolektivním projevu. Materiály, nástroje a vybavení používá bezpečně a účinně pouze někdy. Jeho projev je málo působivý, dopouští se v něm chyb. Jeho vědomosti a dovednosti mají četnější mezery a při jejich aplikaci potřebuje pomoc učitele. Nemá aktivní zájem o umění, estetiku a tělesnou kulturu.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák je v činnostech málo aktivní i tvořivý. Rozvoj jeho schopností a jeho projev jsou málo uspokojivé. Materiály, nástroje a vybavení většinou nepoužívá bezpečně a účinně. Úkoly řeší s častými chybami. Vědomosti a dovednosti aplikuje jen se značnou pomocí učitele. Projevuje velmi malý zájem a snahu.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák je v činnostech převážně pasivní. Rozvoj jeho schopností je neuspokojivý. Materiály, nástroje a vybavení nepoužívá téměř nikdy bezpečně a účinně. Jeho projev je většinou chybný a nemá estetickou hodnotu. Minimální osvojené vědomosti a dovednosti nedovede aplikovat. Neprojevuje zájem o práci.

Celkový prospěch žáka na konci prvního a druhého pololetí se hodnotí:

- prospěl (a) s vyznamenáním,
- prospěl (a),
- neprospěl (a),
- nehodnocen (a).

Kritéria pro klasifikaci celkového prospěchu:

- **prospěl(a) s vyznamenáním**, není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu horším než 2 chvalitebný, průměr stupňů prospěchu ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem není vyšší než 1,5 a jeho chování je hodnoceno stupněm velmi dobré
- **prospěl(a)**, není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 – nedostatečný
- **neprospěl(a)**, je-li v některém z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 - nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením.
- **nehodnocen(a)**, pokud žáka není možné hodnotit z některého předmětu na konci 1. pololetí ani v náhradním termínu.

Hodnocení žáků praktické školy je známkou, slovně nebo kombinací obou způsobů hodnocení. Má vyjádřit míru zvládnutí vědomostí, dovedností a stupeň samostatnosti žákovy činnosti.

Hodnocení výsledků práce v zájmových útvarech:

- pracoval(a) úspěšně
- pracoval(a)

Stupně slovního hodnocení :

Slovní hodnocení

Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou jsou v případě použití slovního hodnocení popsány tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělávání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobním předpokladům a k věku žáka. Definice slovního hodnocení, viz níže, může být přizpůsobena schopnostem a možnostem jednotlivých žáků s ohledem k jejich zdravotnímu postižení. Slovní hodnocení nahrazuje ekvivalent známky, předchází se tak případné demotivaci žáka k učení.

Český jazyk - čtení:

- 1 čte samostatně, plynule a s porozuměním
- 2 čte s pomocí a s částečným porozuměním
- 3 čte s pomocí
- 4 čte pouze s trvalou pomocí
- 5 učivo dosud nezvládá.

Český jazyk - psaní:

- 1 píše samostatně, čitelně a úhledně
- 2 píše úhledně a čitelně
- 3 píše s pomocí
- 4 napodobuje tvary písmen
- 5 učivo dosud nezvládá

Matematika:

- 1 počítá přesně a pohotově
- 2 počítá s drobnými chybami
- 3 počítá s pomocí
- 4 počítá jen s trvalou pomocí
- 5 učivo dosud nezvládá

**Anglický jazyk, Základy společenských věd, Základy přírodních věd, Výchova ke zdraví
Rodinná výchova**

- 1 učivo chápe a správně reprodukuje
- 2 učivu rozumí a na otázky správně odpovídá
- 3 učivo částečně zvládá
- 4 učivo zvládá jen s trvalou pomocí
- 5 učivo dosud nezvládá

Informatika:

- 1 učivo dobře zvládá
- 2 učivo zvládá
- 3 učivo zvládá s pomocí
- 4 učivo zvládá jen s trvalou pomocí
- 5 učivo dosud nezvládá.

Výtvarná výchova, Výživa a příprava pokrmů, Příprava na samostatný život, Ruční práce:

- 1 je tvořivý a zručný
- 2 je tvořivý, pracuje s malou pomocí
- 3 při práci vyžaduje vedení
- 4 při práci vyžaduje pomoc a vedení
- 5 práce se mu zatím nedaří.

Tělesná výchova nebo Zdravotní tělesná výchova:

- 1 je obratný a snaživý
- 2 je méně obratný, ale snaží se
- 3 cvičí podle svých možností, snaží se
- 4 je méně obratný, cvičí s pomocí
- 5 při cvičení potřebuje velkou pomoc

Hudební výchova:

- 1 má dobrý hudební sluch i rytmus, pěkně zpívá
- 2 rád zpívá, má dobrý rytmus
- 3 rád zpívá a poslouchá hudbu
- 4 rád a se zájmem poslouchá hudbu
- 5 dosud nemá vztah k hudbě.

Tabulka pro rodiče:

Předmět	1	2	3	4	5
Matematika	počítá přesně a pohotově	počítá s drobnými chybami	počítá s pomocí	počítá jen s trvalou pomocí	učivo dosud nezvládá
Český jazyk a literatura (čtení)	čte samostatně, plynule a s porozuměním	čte s pomocí a částečným porozuměním	čte s pomocí	čte pouze s trvalou pomocí	učivo dosud nezvládá
Český jazyk (psaní)	píše samostatně, čitelně a úhledně	píše úhledně a čitelně	píše s pomocí	píše pouze s trvalou pomocí	učivo zatím nezvládá
Anglický jazyk Základy společenských věd Základy přírodních věd Výchova ke zdraví Rodinná výchova	učivo chápe a správně reprodukuje	učivu rozumí a na otázky správně odpovídá	učivo částečně zvládá	učivo zvládá jen s trvalou pomocí	učivo dosud nezvládá
Informatika	učivo dobře zvládá	učivo zvládá	učivo zvládá s pomocí	učivo zvládá jen s trvalou pomocí	učivo dosud nezvládá
Výtvarná výchova Výživa a příprava pokrmů Příprava na samostatný život Ruční práce	je tvořivý a zručný	je tvořivý, pracuje s malou dopomocí	při práci vyžaduje vedení	při práci potřebuje pomoc a vedení	práce se mu zatím nedaří
Tělesná výchova	je obratný a snaživý	je méně obratný, ale snaží	cvičí dle svých možností, snaží se	je méně obratný, cvičí s pomocí	při cvičení potřebuje velkou pomoc
Hudební výchova	má dobrý hudební sluch i rytmus, pěkně zpívá	rád zpívá, má dobrý rytmus	rád zpívá a poslouchá hudbu	rád a se zájmem poslouchá hudbu	dosud nemá vztah k hudbě

Hodnocení žáků, kteří nejsou státními občany ČR

Při hodnocení žáků, kteří nejsou občany ČR a plní v ČR povinnou školní docházku, se dosažená úroveň znalosti českého jazyka považuje za závažnou souvislost, která ovlivňuje výkon žáka. Při hodnocení těchto žáků ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura určeného Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání se na konci tří po sobě jdoucích pololetí po zahájení docházky do školy v ČR vždy považuje dosažená úroveň znalosti českého jazyka za závažnou souvislost, která ovlivňuje výkon žáka.

Sebehodnocení

Žák se prostřednictvím učitelova hodnocení postupně učí, jaké jsou meze a perspektivy jeho výkonu, sféry jeho úspěchů a úspěšného uplatnění. Vyučující vytváří vhodné prostředí a příležitosti, aby žák mohl poučeně a objektivně hodnotit sebe a svoji práci. Oba názory jsou průběžně konfrontovány. Učitel a žák na konci klasifikačního období společně hodnotí průběh výkonů žáka tak, aby se shodli na výsledné známce. Autonomní hodnocení se nesmí stát prostředkem nátlaku na učitele. Cílem je ideální shoda obou hodnocení tak, aby byla pro žáka motivační do dalšího období.

Výchovná opatření

Pochvaly

Pochvaly a jiná ocenění může udělit:

- ředitel školy za mimořádný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy, záslužný nebo statečný čin nebo za dlouhodobou svědomitou práci
- třídní učitel – za výrazný projev iniciativy nebo za déletrvající úspěšnou práci

Návrh na udělení pochvaly nebo jiného ocenění se projednává v pedagogické radě.

Pochvaly a jiná ocenění se zaznamenávají do třídních výkazů, katalogových listů žáka, na vysvědčení (za pololetí v němž bylo uděleno) a oznamují se prokazatelným způsobem zákonným zástupcům, opatrovníkům žáka.

Opatření k posílení kázně

Opatření k posílení kázně se ukládá, jestliže se žák závažně nebo opakovaně proviní proti školnímu řádu, nerespektuje pravidla společenského soužití nebo porušuje právní normy. Opatření zpravidla předchází před snížením známky z chování.

Podle závažnosti provinění se ukládá některé z těchto opatření :

- napomenutí třídního učitele
- důtka třídního učitele
- důtka ředitele školy – lze uložit pouze po projednání v pedagogické radě
- druhý stupeň z chování
- třetí stupeň z chování
- podmíněné vyloučení ze studia
- vyloučení ze studia

Třídní učitel uděluje důtku bezprostředně po přestupku a se souhlasem ředitele školy. O udělení opatření k posílení kázně uvědomí škola neprodleně prokazatelným způsobem zákonné zástupce, opatrovníky žáka a učitel o něm učiní záznam v třídním výkaze a katalogových listech (na vysvědčení se neuvádí).

Návrh na snížení známky z chování se projednává v pedagogické radě. O udělení snížené známky z chování uvědomí škola neprodleně prokazatelným způsobem zákonné zástupce, opatrovníky žáka a učitel o něm učiní záznam v třídním výkaze a katalogových listech (na vysvědčení se uvádí).

Postup do vyššího ročníku, opakování ročníku, prodloužení studia

Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí:

Prospěl ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem s výjimkou předmětů výchovného zaměření stanovených rámcovým vzdělávacím programem a předmětů, z nichž byl uvolněn.

Nelze-li žáka hodnotit na konci prvního pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení **náhradní termín**, a to tak, aby hodnocení za první pololetí bylo provedeno nejpozději **do dvou měsíců** po skončení prvního pololetí.

Není-li možné hodnotit ani v náhradním termínu, žák se za první pololetí nehodnotí.

Nelze-li žáka hodnotit na **konci druhého pololetí**, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za druhé pololetí bylo provedeno **nejpozději do konce září následujícího školního roku**. V období měsíce září do doby hodnocení navštěvuje žák nejbližší vyšší ročník.

Jestliže žák nezvládá ani učivo stanovené individuálním vzdělávacím plánem nebo jestliže škola přestane odpovídat stupni postižení žáka, je ředitel školy, do které je žák zařazen, povinen podat návrh na změnu formy vzdělávání.

Žákovi se zdravotním postižením může ředitel školy ve výjimečných případech povolit pokračování v základním vzdělání do konce školního roku, v němž žák dosáhne dvacátého šestého roku věku. V uvedených případech, pokud jde o přípravu na výkon povolání nebo pracovní činnosti, spolupracuje ředitel školy s příslušným úřadem práce.

Má-li zákonný zástupce, opatrovník žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí, může do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně dozvěděl, nejpozději však do 3 pracovních dnů od vydání vysvědčení, požádat ředitele školy o komisionální přezkoušení žáka; je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitel školy, krajský úřad. Komisionální přezkoušení se koná nejpozději do 14 dnů od doručení žádosti nebo v termínu dohodnutém se zákonným zástupcem žáka.

Žák **opakuje** ročník, pokud na konci druhého pololetí **nemohl být hodnocen**.

Podle §16 odst. 6 zákona č.561/2004 Sb., může ředitel školy ve výjimečných případech jednotlivým žákům se zdravotním postižením prodloužit délku středního vzdělávání, nejvýše však o dva školní roky.

Komisionální zkouška

Komisi pro komisionální zkoušku jmenuje ředitel školy.

Komise je tříčlenná a tvoří ji:

1. Předseda, kterým je ředitel školy, popřípadě jím pověřený učitel.
2. Zkoušející učitel, jímž je vyučující daného předmětu ve třídě, v níž je žák zařazen, popřípadě jiný vyučující daného předmětu
3. Přisedící, kterým je jiný vyučující daného předmětu nebo předmětu stejné vzdělávací oblasti stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

Výsledek zkoušky stanoví komise hlasováním. Výsledek zkoušky se vyjádří slovním hodnocením. Ředitel školy sdělí výsledek přezkoušení prokazatelným způsobem žákovi a zákonnému zástupci žáka. V případě úspěšného vykonání zkoušky k ukončení kurzu vydá vysvědčení.

O zkoušce se pořizuje protokol, který se stává součástí dokumentace školy.

- Zkouška se skládá z části ústní a písemné. Není-li možné žáka ze závažných důvodů ve stanoveném termínu přezkoušet, stanoví orgán jmenující komisi náhradní termín přezkoušení.
- Konkrétní obsah a rozsah přezkoušení stanoví ředitel školy v souladu se školním vzdělávacím programem.

Dodatečná zkouška

Dodatečnou zkoušku koná žák:

- který nemohl být klasifikován pro závažné objektivní příčiny na konci prvního pololetí. Termín dodatečné zkoušky určí ředitel školy tak, aby klasifikace mohla být

provedena nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí, ve výjimečných případech do konce klasifikačního období za druhé pololetí.

- který nemohl být klasifikován pro závažné objektivní příčiny na konci druhého pololetí. Termín dodatečné zkoušky určí ředitel školy tak, aby klasifikace mohla být provedena do 31. srpna příslušného školního roku, nejpozději do 15. října. Do té doby žák navštěvuje podmíněně vyšší ročník. Žák, který z vážných důvodů nemohl být klasifikován ani do 15. října, opakuje ročník.
- který podle posouzení vyučujícího nemá v daném předmětu dostatečný počet známek ve srovnání s ostatními žáky třídy z důvodu vysoké absence. O dodatečné zkoušce rozhoduje pedagogická rada na návrh vyučujícího daného předmětu.

Vysvědčení:

Po projednání hodnocení v pedagogické radě vyplní třídní učitel vysvědčení na předepsaném tiskopise podle zvoleného způsobu hodnocení. V posledním vyučovacím dnu školního vyučování škola vydá žákovi na konci prvního pololetí vysvědčení nebo výpis z vysvědčení. Na konci druhého pololetí obdrží žák vysvědčení natrvalo (nevyzvednutá vysvědčení jsou uložena v ředitelně školy). V závěrečném ročníku středního vzdělávání se předává žákům vysvědčení v posledním vyučovacím dnu posledního týdne před zahájením závěrečné zkoušky.

Při přechodu na jinou školu následuje žáka kopie osobní dokumentace (kmenová škola archivuje originály) a originál vysvědčení.

Na vysvědčení se uvádí:

- klasifikace chování žáka
- prospěch v jednotlivých povinných předmětech, nepovinných předmětech,
- hodnocení práce v zájmových útvarech,
- zameškané hodiny,
- celkový prospěch,
- pochvaly a významná ocenění,

Závěrečná zkouška v oborech vzdělání, v nichž se dosahuje stupně středního vzdělání:

Závěrečná zkouška se řídí právními předpisy.

- Teoretická zkouška z odborných předmětů je ústní zkouškou.
- Praktickou zkoušku z odborných předmětů koná žák před teoretickou zkouškou.
- Ředitel školy stanoví témata, obsah, formu a pojetí zkoušek.
- Závěrečná zkouška se koná v červnu v termínech stanovených ředitelem školy.
- Před zahájením ústní zkoušky se žáci neúčastní vyučování po dobu 4 vyučovacích dnů v termínu stanoveném ředitelem školy.
- Závěrečná zkouška se koná před zkušební komisí.

Zkušební komise

Zkušební komise má stálé členy a další členy. Stálými členy jsou předseda, místopředseda a třídní učitel zkoušených žáků.

Dalšími členy komise jsou pro závěrečnou zkoušku učitel odborných předmětů a přísedící,

Místopředsedu a další členy zkušební komise jmenuje ředitel školy.

Klasifikace a hodnocení závěrečné zkoušky

Klasifikace jednotlivých zkoušek závěrečné zkoušky se provádí podle následující stupnice prospěchu:

- 1 - výborný,
- 2 - chvalitebný,
- 3 - dobrý,
- 4 - dostatečný,
- 5 - nedostatečný.

Do celkového hodnocení závěrečné zkoušky se započítává klasifikace všech zkoušek závěrečné zkoušky (teoretická a praktická)

Celkové hodnocení žáka u závěrečné zkoušky provádí zkušební komise podle této stupnice:

- prospěla(a) s vyznamenáním, jestliže celkový průměr klasifikace žáka u závěrečné zkoušky není vyšší než 1,5,
- prospěl(a), jestliže žák nemá z žádné zkoušky závěrečné zkoušky stupeň prospěchu 5 - nedostatečný,
- neprospěl(a), jestliže žák má z některé zkoušky závěrečné zkoušky stupeň prospěchu 5 - nedostatečný.

Hodnocení praktické zkoušky se žákům oznámí nejpozději 1 týden před zahájením ústní zkoušky. Celkové hodnocení závěrečné zkoušky včetně hodnocení jednotlivých zkoušek oznámí žákovi předseda zkušební komise v den, ve kterém žák tuto zkoušku ukončil.

Opravné zkoušky a náhradní zkoušky

Termíny opravných zkoušek stanoví ředitel školy, termíny náhradních zkoušek stanoví zkušební komise. Termíny zveřejní ředitel školy nejméně 2 měsíce před konáním zkoušek na veřejně přístupném místě ve škole a způsobem umožňujícím dálkový přístup.

Tiskopisy vysvědčení a vysvědčení o závěrečné zkoušce vydává nakladatelství SEVT (viz seznam povinné školní dokumentace, zveřejňovaný ve Věstníku MŠMT ČR pro příslušný školní rok). **Pro vyplňování vysvědčení platí pokyny vydané MŠMT ČR pro příslušný školní rok.**

6.3 Autoevaluace školy a její autoevaluační činnost

Autoevaluace – vnitřní hodnocení školy napomáhá ke zkvalitnění a zefektivnění vzdělávání a výchovy ve škole. Vnitřní hodnocení školy stanoví § 11 a §12 zákona č.561/2004 Sb. (školský zákon) a vyhláška č. 15/2005 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů, výročních zpráv a vlastního hodnocení školy.

Cíle a kritéria autoevaluace

Cílem autoevaluace školy je zjistit aktuální informace o stavu školy a tím získat podklady pro plánování a realizaci dalšího rozvoje školy.

Kritéria autoevaluace jsou stanovována pro jednotlivé dílčí cíle, které si škola stanovuje na každý školní rok (jsou stanoveny v rámcovém plánu práce pro každý školní rok).

Oblasti autoevaluace školy

- Program školy, koncepce, cíle
- Podmínky ke vzdělávání
- Průběh vzdělávání žáků
- Výsledky vzdělávání žáků
- Podpora školy žákům, spolupráce s rodiči, vzájemné vztahy, klima
- Řízení školy
- Úroveň výsledků práce školy

Program školy, koncepce, cíle

Cíl	Sledované jevy	Kritéria
<ul style="list-style-type: none"> • kvalitní ŠVP, který je v souladu s RVP ZV LMP, vyhovuje práci učitelů, vyhovuje žákům 	<ul style="list-style-type: none"> • dokument - ŠVP a další programová nabídka např. variabilita programu – dotace předmětů, volitelné předměty, projekty, průřezová témata 	<ul style="list-style-type: none"> • soulad ŠVP s RVP • plnění školního vzdělávacího programu • soulad mezi vzdělávacím programem a potřebami a podmínkami školy • variabilita ŠVP • práce pedagogů s ŠVP
<ul style="list-style-type: none"> • plnění cílů koncepčních záměrů rozvoje školy 	<ul style="list-style-type: none"> • dlouhodobý plán – koncepce, strategie 	<ul style="list-style-type: none"> • úroveň naplňování cílů, reálnost, důležitost
<ul style="list-style-type: none"> • plnění cílů školních vzdělávacích programů 	<ul style="list-style-type: none"> • zaměření školy, cíle 	<ul style="list-style-type: none"> • úroveň naplňování cílů, reálnost, důležitost

Podmínky ke vzdělávání

Cíl	Sledované jevy	Kritéria
<ul style="list-style-type: none"> • zkvalitňování podmínek školy 	<ul style="list-style-type: none"> • materiální, technické, hygienické, psychosociální a organizační podmínky vzdělávání – prostory, pomůcky, učebnice, technické prostředky 	<ul style="list-style-type: none"> • vybavenost školy pro možnost účinně a moderně vyučovat - tzn. didaktická úroveň vybavení pomůckami, technikou, studijním materiálem... • funkčnost a estetická úroveň budov, učeben, společenských prostor... • tvorba a kvalita podmínek pro vzdělávání, pracovní i relaxační činnosti učitelů a žáků • kvalita podmínek pro jednání s rodiči a dalšími osobami ve škole • zabezpečování nadstandardních zdrojů (mj. účast v projektech, grantech)

<ul style="list-style-type: none"> • Odborný růst pedagogických pracovníků, kvalifikovanost a odbornost pedagogických pracovníků 	<ul style="list-style-type: none"> • Kvalifikovanost pedagogických pracovníků • zvyšování kvality pedagogické práce • doplňování kvalifikace • DVPP 	<ul style="list-style-type: none"> • vliv personálních podmínek na kvalitu vzdělávání („kvalifikovanost v praxi“) • profesionalita pedagogů • sebehodnocení učitelů • zvyšování kvalifikace, odborný růst • vztah systému dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků k dalšímu rozvoji školy a k realizovanému vzdělávacímu programu • systém dalšího vzdělávání a samostudia ve vazbě na potřeby školy • přínos DVPP pro školu
--	---	---

Průběh vzdělávání žáků

Cíl:	Sledované jevy:	Kritéria:
<ul style="list-style-type: none"> • kvalitní vzdělávací proces s dostatečným naplněním cílových hodnot vzdělávání s ohledem na možnosti a potřeby žáků 	<ul style="list-style-type: none"> • průběh vzdělávání se zřetelem k vytváření klíčových kompetencí u žáků 	<ul style="list-style-type: none"> • podpora vytváření klíčových kompetencí ve vzdělávání • úroveň vytváření klíčových kompetencí u žáků • kvalita vzdělávání – tzn. příprava, zajištění, organizace, metody, formy, hodnocení, motivace, komunikace, klima • rozmanitost vyučovacích postupů (styly učení) podporujících vytváření žádoucích vzdělávacích způsobilostí žáků • návaznost učiva • účelnost použití metod výuky vzhledem k cíli a tématu vyučování • využívání sociálních forem vzdělávání • efektivita využívání učebnic, pomůcek a didaktické techniky • využití motivačních metod (vstupní, průběžná) • dodržování stanovených pravidel hodnocení žáků • vedení žáků k sebekontrolě a sebehodnocení • průběžné vyhodnocování výsledků učení • prostor pro vyjadřování vlastního názoru • dodržování pravidel komunikace

	<ul style="list-style-type: none"> • individualizace a diferenciacie ve vyučování • uspokojování potřeb a využívání možností žáků – IVP • projektové dny • alternativní metody práce a jejich rozvoj • speciálně pedagogické činnosti, terapie a jejich rozvoj 	<ul style="list-style-type: none"> • psychosociální podmínky výuky • individuální přístup k výuce • kvalita IVP- specifikace potřeb a možností žáků, spolupráce s rodiči, SPC • vyhodnocování a využívání IVP • přínos projektových dnů • množství a kvalita užitých alternativ a terapií, vliv na vzdělávání
--	---	---

Výsledky vzdělávání žáků

Cíl:	Sledované jevy:	Kritéria:
<ul style="list-style-type: none"> • dosahovat optimálních výchovných a vzdělávacích výsledků odpovídajících individuálním možnostem žáků a cílům základního vzdělávání 	<ul style="list-style-type: none"> • dosahování cílových kompetencí vzdělávání podle ŠVP – profil absolventa • zvládnutí očekávaných výstupů v ŠVP a v IVP • další vzdělávání absolventů ZŠ, uplatnění • účast žáků v soutěžích, olympiádách 	<ul style="list-style-type: none"> • profil absolventa školy (dovednosti, vědomosti, schopnosti, postoje a hodnoty) • očekávané výstupy v ŠVP a v IVP • přijetí absolventa na učiliště, praktickou školu • úspěšnost žáků v soutěžích, olympiádách - umístění

Podpora školy žákům, spolupráce s rodiči, vzájemné vztahy, klima

Cíl:	Sledované jevy:	Kritéria:
<ul style="list-style-type: none"> • Kvalitní poradenský systém 	<ul style="list-style-type: none"> • kvalita výchovného poradenství • kvalita ostatních složek 	<ul style="list-style-type: none"> • kvalita činností výchovného poradce ve vztahu k potřebám

	poradenského systému	školy, žáků a rodičů <ul style="list-style-type: none"> • kvalita činností ostatních složek poradenského systému
<ul style="list-style-type: none"> • Informovanost a její zkvalitňování 	<ul style="list-style-type: none"> • přístup k informacím a jejich přenos 	<ul style="list-style-type: none"> • přístup pracovníků školy, žáků a rodičů k potřebným informacím • poskytování potřebných informací zákonným zástupcům žáků • kvalita a aktuálnost prezentace na webu školy a ve školním tisku
<ul style="list-style-type: none"> • Rozvoj a zkvalitňování spolupráce s rodiči 	<ul style="list-style-type: none"> • kvalita a využívání rodičovské iniciativy • spolupráce se školskou radou 	<ul style="list-style-type: none"> • kvalita spolupráce rodičů se školou a využívání jejich námětů a připomínek • množství akcí pořádaných rodiči
<ul style="list-style-type: none"> • Dobré klima školy, prostředí tolerance, partnerství a důvěry 	<ul style="list-style-type: none"> • vzájemné vztahy mezi školou, žáky, rodiči a dalších osob a jejich dopad na vzdělávání • klima, kultura školy 	<ul style="list-style-type: none"> • existence pocitu sounáležitosti a hrdosti na školu • existence zřetelně přívětivého prostředí • existence důvěry žáků a rodičů k učitelům a vedení školy • úroveň morálky žáků a učitelů, vztahů žák/učitel, kultury vzájemných kontaktů • existence pravidel chování žáků ve třídě a jejich respektování
<ul style="list-style-type: none"> • Široká nabídka zájmových aktivit 	<ul style="list-style-type: none"> • zájmové aktivity 	<ul style="list-style-type: none"> • množství nabízených aktivit • zájem žáků o aktivity
<ul style="list-style-type: none"> • Akce školy 	<ul style="list-style-type: none"> • školy v přírodě • kulturní akce • sportovní akce 	<ul style="list-style-type: none"> • množství a kvalita akcí • počet účastníků akcí – zájem • organizace vystoupení, koncertů, výstav ve škole
<ul style="list-style-type: none"> • Spolupráce s ostatními subjekty – význam pro žáky 	<ul style="list-style-type: none"> • Spolupráce s odbornými pracovišti • Spolupráce s ostatními školami • Spolupráce se sponzory a dobrovolníky • Spolupráce s firmami a podnikatelskými subjekty 	<ul style="list-style-type: none"> • úroveň spolupráce školy s odbornými pracovišti – např. PPP, SPC... • přínos pro učitele, pro žáky • množství a kvalita aktivit • kvalita vzájemné spolupráce, vzájemné obohacování

Řízení školy

Cíl:	Sledované jevy:	Kritéria:
<ul style="list-style-type: none"> • Kvalitní, systémové a kompetentní řízení školy 	<ul style="list-style-type: none"> • cíle a strategie školy • způsob rozhodování ředitele školy • motivování zaměstnanců • efektivita organizace školy • metodická podpora kvality výuky – personální rozvoj • systém vedení pedagogických pracovníků - především efektivita výsledků hospitací • kontrolní systém • kvalita dokumentace školy 	<ul style="list-style-type: none"> • schopnost ředitele stanovit cíle školy • vyhodnotitelnost cílů stanovených v koncepčním záměru rozvoje školy • koncepčnost řídicích činností ve škole - jejich zřetelná strategie • systém prosazování progresivních trendů vzdělávání • efektivita přijatých opatření • realizovatelnost koncepčních záměrů – zejména ve vztahu k finančnímu rozpočtu • aktivita zaměstnanců • styl řízení a profesní kompetence ředitele • míra spoluúčasti pracovníků školy na činnostech spojených s řízením školy • účinnost organizační struktury ve vztahu k řízení školy • koncepční zajištění personálního rozvoje • zajištění pomoci začínajícím a nekvalifikovaným vyučujícím • kvalita kontroly a hodnocení průběhu vzdělávání (učitelé, ředitelka) • kvalita a četnost kontroly provozu • funkčnost vnitřní dokumentace • s dokumentací všichni seznámeni • kvalita a efektivita školního řádu

Úroveň výsledků práce školy

Cíl:	Sledované jevy:	Kritéria:
<ul style="list-style-type: none">• Zvyšování kvality práce školy a její prezentace na veřejnosti	<ul style="list-style-type: none">• kvalita výsledků vzdělávání • prezentace školy• dokument – výroční zpráva	<ul style="list-style-type: none">• zřetelnost zkvalitňování výsledků vzdělávání• spokojenost rodičů, žáků• propojení zpětné vazby s dalším rozvojem školy• prezentace školy na veřejnosti a odezva• kvalita výroční zprávy

Nástroje autoevaluace

rozbor dokumentace školy

rozhovory s učiteli, rodiči, žáky a pedagogickými asistenty

dotazníky pro rodiče, žáky a učitele, vychovatele a asistenty pedagoga

srovnávací písemné práce, vědomostní a dovednostní testy

hospitační činnost vedení školy

vzájemné hospitace pedagogických pracovníků

kontrola souladu ŠVP s RVP

rozbory na poradách

inventarizace

Časové zařazení jednotlivých autoevaluačních nástrojů

rozbor dokumentace školy – závěr školního roku

rozhovory s učiteli, rodiči, žáky a asistenty pedagoga – průběžně dle potřeby

dotazníky pro rodiče, žáky, učitele a asistenty pedagoga – jednou za školní rok

srovnávací písemné práce, vědomostní a dovednostní testy – průběžně po celý školní rok

hospitační činnost vedení školy - průběžně po celý školní rok

vzájemné hospitace pedagogických pracovníků – podle potřeby

Průběžně: rozhovory s učiteli, asistenty pedagoga a žáky, výstupy z jednání školské rady

